

Slovenski št. 4 čebelar

letnik CXVII – april 2015

ISSN 0350-4697

Medovite trajnice – kdaj jih sadimo?

AŽ-satnik za vstavljanje satnic

**Rezultati testiranja
osmukalnikov cvetnega
prahu na slovenskem tržišču**

**Vseslovenska
akcija »Človek
posadi, čebela
opraši«**

-PRIPOMOČKI ZA ODKRIVANJE SATOV

-CEDILA
-KADILNIKI
-ZAŠČITNA OPREMA
-PANJI IN OPREMA
-SATNICE
-OSTALI ČEBELARSKI
PRIPOMOČKI

NAROČENO
POŠLJEMO
TUDI PO
POŠTI!

NUDIMO
IZDELAVO
SATNIC
IZ VAŠEGA VOSKA

-MIN. KOLIČINA VOSKA
10 KG

URNIK	
SATLJE	URNIK LUKOVICA
pon-pet 8 00-11 30	pon-sre 9 00-18 00
tor 20-30 00	čet-pet 9 00-17 00
sob. ZAPRTO	sob 9 00-13 00

OBIŠČITE NAS
V NAŠI SPLETNI
TRGOVINI
WWW.KIPGO.NET

ZABOJNIKI ZA
PREVOZ AŽ IN LR
PANJEV PANJEV

PRIVOŠČITE
VAŠIM ČEBELAM
NAJBOLJŠE!
INVERTNE POGAČE

30% VEČJA STIMULACIJA

SESTAVA:
FRUKTOZA 42%
DEKSTROZA 51,5%
MALTOZA 2,5%
TRIOZA 2%
SLADKOR 2%

IZDELUJEMO:
-PRAŠILČKE: 3S,
4S, 5S, 7S

-PANJE AŽ: 9S, 10S,
po naročilu 11S, 12S
-PANJE AŽ 3E 9S,
10S, po naročilu 11S
-PANJI AŽ KOZINC
11+3

ČISTEJŠI
CVETNI PRAH

OSMUKALNIKI ZA CVETNI PRAH ZA
AŽ IN LR PANJ

VEČJA KOLIČINA CV.
PRAHU

IZDELUJEMO PANJE
AŽ Z NOTRANJIM
SMUKALNIKOM

POGONI ZA
TANGENTIALNA,
KASETNA IN
RADIALNA TOČILA

NADGRADNJE
KAMIONOV

PANJI IN SATNIKI
LR (STANDARD,
2/3, 1/2) IN DB
TER
DELI PANJEV

Čebelarjem z
veljavno članako
izkaznico priznamo 4%
popusta pri gotovinskem
nakupu v vrednosti nad 50
EUR v naši prodajalnah.

PE ČEBELARSKI CENTER MARIBOR

Streliška 150, Maribor - Tel/Fax: 02 / 331 80 10

Delovni čas: od ponedeljka do petka od 9. do 17. ure,
sobota: od 8. do 13. ure; v nedeljo zaprto.

GSM: 051/348-426

e-mail: jana.pp@amis.net

www.cebelski-center.si

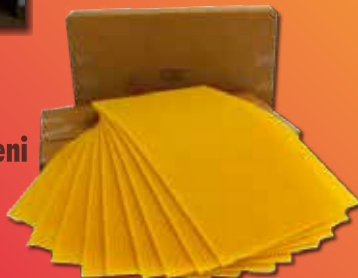
Zaščitna oprema za
čebelarjenje

Posode in točila za med
Sladkor in sladkorne
pogače, sirup za čebele

Nudimo vam:

Voščene satnice AŽ, LR
Satniki AŽ - lipovi, rogljičeni
Panji AŽ, LR, LR 2/3
Drobni pribor

Kozarce za med

Pokrovčke s čebeljimi motivi

Stekleničke za propolis

Steklenice raznih oblik in velikosti

Kartonsko in plastično embalažo

PE ČEBELARNA OB PARKU

Tyrševa 26, Maribor, Tel./Fax: 02/251 60 12

Delovni čas:

Pon., sre., pet. odprto od 9h - 17h

Naročeno blago vam lahko pošljemo po hitri pošti,
pri večji količini pa po želji dostavimo na dom!

UVODNIK

Spoštovane čebelarke in cenjeni čebelarji!

Pred občnim zborom ČZS se mi zastavljajo številna vprašanja. Mineva že osem let od začetka mojega vodenja ČZS. V tem obdobju se je zgodilo

zelo veliko stvari. Veliko uspešnih in tudi nekaj neuspešnih »projektov« smo postorili skupaj v upanju, da vsi delamo v dobro čebelarjev.

V zadnjem obdobju se na različnih posvetih in sestankih odpirajo novi pogledi na ČZS. Zelo prav je, da izmenjujemo različna stališča, različne poglede, da slišimo pohvale in kritike ...

Ob vsem tem se mi zadnje čase vse večkrat zastavljajo številna vprašanja, in sicer:

- *ali je zdajšnje delo ČZS tako, kot si ga čebelarji želimo,*
- *ali je sodelovanje med ČZS in čebelarskimi društvi in območnimi zvezami dobro,*
- *ali smo v zadnjem času naredili korak naprej ali smo ostali tam, kjer smo bili, ali smo celo nazadovali,*
- *ali je slovensko čebelarstvo v primerjavi s čebelarstvom v tujini »zaostalo«,*
- *ali gre razvoj čebelarstva v pravo smer,*
- *ali organiziramo dovolj usposabljanj in ali so ta na ustreznih ravni,*
- *ali je podpora države čebelarstvu po mnenju čebelarjev zadostna,*
- *ali je za zimske izgube čebel, pomore čebel ... odgovorna ČZS,*
- *ali je ČZS odgovorna za premalo urejeno zdravstveno varstvo čebel in neurejen trg z zdravili,*

Vsak naj si pripne priponko!

Priponke v podporo svetovnemu dnevu čebel še vedno lahko naročite v tajništvu ČZS. Naročila sprejemamo na e-naslovu: barbara.dimc@czs.si ali po tel. št.: 041/370 409.

Fotografija na naslovnici: Čebela pije vodo. Nominirana natečajna čebelarske fotografije Čebelarske zveze Slovenije 2014.

Foto: Krisztián Sári, Madžarska

UVODNIK

Boštjan Noč: 121

IZ ZNANOSTI IN PRAKSE

Prof. dr. Janko Božič in Alen Skubini: AŽ-satnik za vstavljanje satnic 124

Nataša Lilek in Boštjan Noč: Rezultati testiranja osmukalnikov cvetnega prahu na slovenskem tržišču 126

Janez Gregori: Minilo je leto dni od sprejetja Resolucije o zaščiti kranjske čebele 128

Vlado Augustin: Označevanje čebelje matice 130

Mag. Andreja Kandolf Borovšak: Označevanje alergenov po novem 131

Franc Šivic in Franc Šmerc: Novice iz sveta 132

S KNJIŽNE POLICE

Janez Gregori: Andrej Gogala: Čebele Slovenije 133

DELO ČEBELARJA

Mag. Marko Hrastelj: Mesec burnega razvoja 134

ZDRAVJE ČEBEL

Alenka Jurič, dr. vet. med.: Preventivni ukrepi v epizootologiji varoze čebel v aprilu 136

ČEBELJE PAŠE

Jozica Golob-Klančič: Medovite trajnice – kdaj jih sadimo? 139

ČEBELARSKI TURIZEM

PREDSTAVITEV ČEBELARJA 143

OBVESTILA ČZS 144

MALI OGLASI 153

V SPOMIN 160

INDEX

EDITORIAL

Boštjan Noč: 121

FROM SCIENCE AND PRACTICAL WORK

Prof. Janko Božič, DSc and Alen Skubini: AŽ-frame for Inserting Foundations 124

Nataša Lilek and Boštjan Noč: The Results of Testing the Pollen Collectors on the Slovenian Market 126

Janez Gregori: One Year Has Passed Since the Adoption of the Resolution on the Protection of the Carniolan Honeybee 128

Vlado Augustin: Marking Queen Bees 130

Andreja Kandolf Borovšak, MSc: New Allergen Labelling 131

Franc Šivic and Franc Šmerc: World News 132

OFF THE BOOKSHELF

Janez Gregori: Andrej Gogala: Bees of Slovenia 133

BEEKEEPER'S WORK

Marko Hrastelj, MSc: Month of Turbulent Development 134

BEEES' HEALTH

Alenka Jurič, DVM: Preventive Measures in the Epizootiology of Varroasis in April 136

HONEYBEE FORAGE

Jozica Golob-Klančič: Nectar-Bearing Perennials – When do we Plant Them? 139

BEEKEEPING TOURISM

PRESENTATION OF A BEEKEEPER 143

ANNOUNCEMENTS BY BEEKEEPING ASSOCIATION OF SLOVENIA 144

SMALL ADS 153

IN MEMORIAM 160

- ali dovolj promoviramo in ščitimo našo kranjsko čebelo,
- ali smo javnost dovolj ozavestili o pomembnosti čebel in čebeljih pridelkov,
- ali je cena čebeljih pridelkov zadovoljiva ...?

Odgovore na vsa ta in še na marsikatera druga vprašanja bo treba poiskati v tem letu. Prav ti naj nam bodo tudi v pomoč, ko bomo iskali kandidate za novo vodstvo ČZS, ki ga bomo volili prihodnje leto.

Boštjan Noč, predsednik ČZS

Evidentiranje kandidatov za redne volitve organov ČZS

Upravni odbor Čebelarstva Slovenije je v skladu z določili 22. člena Pravil ČZS na svoji 15. redni seji, 12. marca 2015, imenoval komisijo za evidentiranje kandidatov za redne volitve organov Čebelarstva Slovenije v letu 2016. V komisijo za evidentiranje kandidatov so bili imenovani: g. Jožef Smrkolj, predsednik komisije (zasavski, celjski in koroški volilni okoliši);

g. Janez Tehovnik, član komisije (ljubljski in gorenjski volilni okoliši); g. Andrej Pihler, član komisije (podravske in pomurske volilne okoliše); g. Anton Žnidaršič, član komisije (notranjski, primorski in obalno-kraški volilni okoliši); g. Matija Absec, član komisije (dolenjski, posavski in belokranjski volilni okoliši).

Anton Tomec, tajnik ČZS

13. čebelarški praznik

Letošnje srečanje slovenskih čebelarjev bo v sodelovanju s Čebelarstvo Slovenije pripravila Zveza čebelarških društev Cerknica. **13. čebelarški praznik bo v soboto, 23. maja 2015, v Cerknici. Začetek prireditve bo ob 11. uri v športni dvorani pri Osnovni šoli Notranjski odred Cerknica.** Prireditev z bogatim kulturnim programom bomo odprli s sprevodom čebelarških praporov. Po uradnem delu bo v šotoru pred športno dvorano organizirano kosilo, za zabavo pa bo poskrbel narodno-zabavni ansambel.

V okviru praznika bo potekalo tudi tekmovanje v medeni kulinariki. Čebelarji in čebelarke iz različnih volilnih okolišev ČZS se bomo pomerili v kuhanju »medene enolončnice«. Vsako območje bo zastopala ena ekipa, ki jo bo vodil član UO ČZS. Vse, ki bi radi sodelovali, vabimo, da se povežete s predstavnikom iz vašega volilnega okoliša. Svojo

ekipo bo imela tudi ČZS. Kontaktna oseba: ga. Tanja Magdič, tel.: 040/436 513.

Ponosni smo, da nam je bila lani zaupana organizacija 13. čebelarškega praznika, zato vas 23. maja z veseljem pričakujemo v Cerknici. Prireditev bodo s svojimi stojnicami popestrila notranjska kulturna in druga društva. Če si boste na ta dan vzeli več časa, pa ste vabljeni tudi na ogled kulturnih in naravnih lepot tega dela Notranjske.

Za potrditev vaše udeležbe in dodatne informacije smo vam na voljo: g. Janez Palčič, predsednik ZČD Cerknica, tel.: 031/618 900, e-naslov: janez.palcic50@gmail.com; Marinka Ivancič, tajnica ZČD Cerknica, tel.: 041/909 001, e-naslov: marinka.ivancic@gmail.com in Olga Braniselj, tajnica ČD Cerknica, tel.: 041/900 132, e-naslov: olga.braniselj@gmail.com. Prijavnica je objavljena na spletni strani ČZS.

ZČD Cerknica

Ob morebitnem pomoru čebel naj čebelar pokliče 112!

Ob morebitnem pomoru čebel naj čebelar o dogodku obvesti Center za obveščanje v RS na tel. št.

112, in to ne glede na uro ali dan v tednu. Po obvestilu bo čebele kot prvi pregledal veterinar in ukrepal naprej.

SELAČ, MIZARSTVO, d.o.o.

Planina pri Cerknem 49
5282 CERKNO
GSM: 031/304 118
e-pošta: stane.selac@gmail.com

Izdelujemo kakovostne AŽ-panje iz sušenega smrekovega lesa na izjemno trden spoj; površinsko so zaščiteni, pitalnik ima prostornino 2 l. Na voljo so 10S, 12S, 7S panji, pa tudi AŽ-satniki: lepljeni, cinkani in vrtani iz kakovostnega lipovega lesa.

Izdelano s smislom za detajle

PANJ LR IZ UMETNE MASE

- izoliran s poliuretanom zato ostane hladen poleti in topel pozimi
- stabilen, med nakladami ne drseča površina
- ni posebnega vzdrževanja, barvanja, možnost razkuževanja
- odporen na vročino
- z ročaji za lažje dvigovanje
- nakup po posameznih delih.

NOVO!

Delovni čas trgovine:
od ponedeljka do petka:
9.00 - 12.00 in 13.00 - 17.00
ob sobotah: 9.00 - 12.00.

Izkoristite **AKCIJSKE CENE** artiklov za nakladne panje iz PVC materiala.

Pokrov za LR panj PVC, z izolacijo
AKCIJSKA CENA: 14,40 EUR REDNA CENA: 16,00 EUR

Matična rešetka LR PVC 421 x 506 mm
AKCIJSKA CENA: 1,76 EUR REDNA CENA: 2,00 EUR

Podnica LR ventilirana, PVC-A
AKCIJSKA CENA: 10,47 EUR REDNA CENA: 11,90 EUR

Podnica LR, PVC
AKCIJSKA CENA: 9,85 EUR REDNA CENA: 11,20 EUR

Akcijske cene veljajo od 01.04.2015 do 30.04.2015 oz. do prodaje zalog. Cene vključujejo DDV. Slike so simbolične.

Mreža za pridobivanje propolisa v LR in AŽ panjih PVC 425 x 510 mm.

AKCIJSKA CENA: 2,55 EUR
REDNA CENA: 2,90 EUR

SMUKALNIK CVETNEGA PRAHU PVC

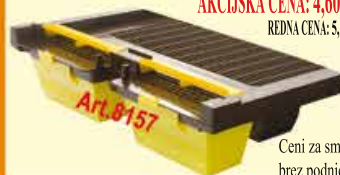
Primeren za AŽ in LR panje.

AKCIJSKA CENA: 9,10 EUR
REDNA CENA: 10,10 EUR

Smukalnik za podnice art. 8092 in 8093.

AKCIJSKA CENA: 4,60 EUR
REDNA CENA: 5,10 EUR

Ceni za smukalnik brez podnice.

PVC SATNICA Z OKVIRJEM za LR 1/1 ali 2/3 iz ABS materiala

- odporen do temp. 95°C
- dolga življenjska doba
- pred uporabo je potrebno satnico povoskati.

Art. 6625 2,50 EUR/kos

Art. 6626 2,20 EUR/KOS

NOVO!

Pitalnik za LR panje PVC 7,5 l

AKCIJSKA CENA: 7,13 EUR
REDNA CENA: 8,10 EUR

Satni pitalnik za LR in DB panje 1,5 l

AKCIJSKA CENA: 1,95 EUR
REDNA CENA: 2,20 EUR

AŽ-satnik za vstavljanje satnic

Janko Božič*, janko.bozic@bf.uni-lj.si, in Alen Skubin, alen.skubin@gmail.com

Uvod

Zlasti v ZDA v nakladnih panjih uporabljajo že prej zažičene satnike, saj ti občutno poenostavijo pripravo satnikov s satnicami. Zato sva pripravila in testirala novo konstrukcijo AŽ-satnika, ki omogoča vstavljanje že prej zažičenih satnic. Pripravila sva tudi pripomoček, ki omogoča hitro ročno žičenje satnic, če na voljo nimamo strojno pripravljenih.

Zakaj iskanje nove konstrukcije AŽ-satnika?

Ob brskanju po katalogih ameriških dobaviteljev čebelarске opreme boste lahko opazili, da ti med drugim ponujajo tudi že prej zažičene satnice, ki so v največjem času na voljo tudi v Evropi. To je najbolj praktično, če je spodnja letvica satnika sestavljena iz dveh kosov, s prostorom za prosto visečo satnico, v zgornji nosilni letvi pa je izdelan utor. Satnico tako vstavimo skozi spodnjo režo in položimo v izdelan utor v zgornji letvi. Tam uporabimo izrezani del, ki je po navadi s tremi žeblički pritrjen prek satnice. Ko čebele zgradijo sat, je satnica trdno vpeta v satnik.

Slika 1: Prvi poskusni sat, zgrajen leta 2011

Konstrukcija AŽ-satnika sama po sebi ni najprimernejša za podobno rešitev. Zaradi tega sva se usmerila v možnost uporabe podobnega načina priprave satnikov s satnicami. Utor in žlebičenje vzdolžnih letev sta naju privedla do spoznanja, da ju lahko nadomestimo z dvema letvicama. Prve satnike za testiranje v panjih sva izdelala z navadno namizno električno motorno žago, ki omogoča tudi poševni rez. Najprej sva satnik testirala z vstavljanjem satnice brez žičenja (slika 1), potem pa je pobudo prevzel Alen in v svojem čebelarstvu testiral večje število satnikov. Svoje delo je obširneje predstavil v diplom-

skem delu »Čebelarjenje z inovativnim satnikom v AŽ-panju« pod mojim mentorstvom.

Priprava in testiranje novega AŽ-satnika

Pogoj za izdelavo satnika je suh les, ki je zaradi velike verjetnosti zvijanja tudi brez grč. Pri tem satniku so najpomembnejši preprosta izdelava in preprosti sestavni deli, tako da ga z osnovnim mizarским orodjem lahko izdelata vsak čebelar. Zgornje in spodnje vodoravne letvice so postavljene v obliki črke V in dajejo satniku tako vodoravno kot navpično trdnost (sliki 2 in 3). Poleg tega dobimo med letvicami prostor za pritrditev satnice, bodisi zažičene ali nezažičene.

Satnik je sestavljen iz osmih delov, med katerimi so enake štiri vzdolžne, dve pokončni in dve sredinski letvici. Satnike sem sestavljal tako, da sem jih zbil z majhnimi žebliki in zlepil z lepilom. Med vzdolžnimi letvicama je 3 mm prostora za vstavev satnice, tako da jo je po potrebi mogoče pritrčiti tudi s tekočim voskom. Na sredino vsake strani satnice sem dodal podporne letvice, s tem pa sem dosegel boljšo stabilnost satnice v satniku, če nisem uporabil že prej zažičene satnice.

Slika 2: Videz satnika

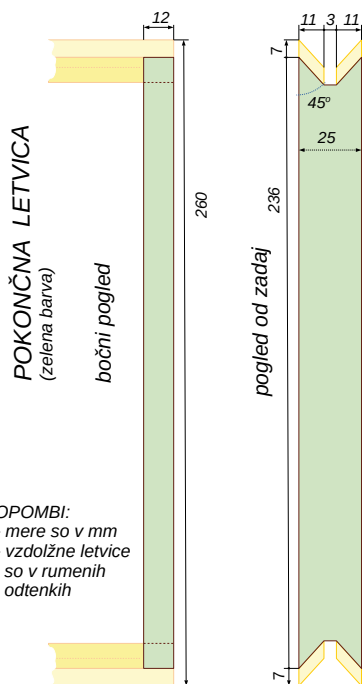
Ilustracija: Alen Skubin

Najpomembnejši del testiranja je potekal v točilnici. Zaradi toplega vremena so bili sati zelo mehki (slika 4). Pri točenju sva uporabljala motorno točilo s šestimi stopnjami hitrosti. Pri drugi stopnji hitrosti sat ni bil poškodovan, vendar tudi ne v celoti iztočen. Nato sem nadaljeval točenje pri peti stopnji, pri tej stopnji pa se je nezažičen sat poškodoval.

Rezultate čebelarjenja s satnikom brez žičenja in satnikom z žičenjem je mogoče primerjati. Nekatere nezažičene satnice so se zaradi temperature v panju zgubale, zažičene satnice pa so ostale ravne. Obe vrsti satnic se vidno razlikujeta samo pri sredinskih podporih letvicah. Ob točenju sata z zažičeno satnico sva uporabljala enake postopke. Ta sat je presenetljivo ostal cel tudi pri veliki hitrosti.

Opozoriti moramo še na nekatere dejavnike, ki lahko vplivajo na potek testiranja. Prvi je ta, da so bili sati deviški in zato tudi bolj občutljivi. Drugi dejavnik je napolnjenost sata z medom, saj med iz notranjega dela sata pritiska na mrežo točila, zato bi

* Prof. dr., Biotehniška fakulteta, Oddelek za biologijo, Univerza v Ljubljani

Ilustracija: Janko Božič

Slika 3: Z dodatnima sredinskima letvicama, ki omogočata tudi uporabo satnic brez žičenja.

bilo treba sat večkrat obrniti in ga postopno iztočiti z obeh strani. Tretji dejavnik je odvisen od konstrukcije mreže koša točila in od položaja prečk v mreži, v katerega damo sat.

Gotovo bi bil sat brez žičenja tudi v najinem primeru manj poškodovan, če bi ga večkrat obrnila.

Foto: Alen Skublin

Slika 4: Poln medeni sat z lipove paše

Po najinem mnenju so čebele oba sistema sprejele brez težav. Najina pričakovanja glede centrifugiranja prej zažičenega satja so bila popolnoma drugačna, kot se je izkazalo v praksi. Domneval sem namreč, da satje ne bo zdržalo, ker žica ni bila pritrjena na satnik, in da se bo celotno satje skupaj z žico izpuhilo iz satnika.

Sklep

Kljub dobrim rezultatom in poenostavitvi nekaterih postopkov v najinih čebelarstvih še vedno ostajava pri satnikih, ki jih kupiva pri trgovcih s čebelarstvo opremo. Lahko bi rekli, da je »stara navada železna srajca«. Morda se bo kak čebelar mizar lotil obsežnejših poskusov za uveljavitev tega satnika. Verjetno bi se tak satnik hitro uveljavil ob hkratni ponudbi prej zažičenih satnic, vendar te pri nas še niso v standardni ponudbi. Zamisel dajeva na voljo širši čebelarji javnosti. ■

IZDELAVA OMETALNIKOV
IN OSIPALNIKOV ZA ČEBELE

K Klin d.o.o.
Logatec

Specifikacija ometalnika

- Material: inox, nerjaveča pločevina
- Metlice: konjska žima
- Pogon: 2 motorja, brez jermenov
- Napajanje: 12V (možnost 230V)

Mobilni telefon | E-pošta
041-740-421 | cebelarskaoprema@gmail.com

Oddajamo apartma
„Čebelarjeva hiška“

041/726-175

Terme Olimia

Za čebelarje 5% popust!

www.turizem.tevzeve-dobrote.si

IZDELAVA INHALATORJEV
za vdihavanje panjskega zraka
Ivan Podobnik, tel.: 041/686 436.

Rezultati testiranja osmukalnikov cvetnega prahu na slovenskem tržišču

Nataša Lilek, natasa.lilek@czs.si, in Boštjan Noč bostjan.noc@czs.si

V letinah, kakršna je bila lanska, lahko čebelar ob kolikor toliko optimalnih zunanjih razmerah slabo letino medu nadomesti z osmukanjem cvetnega prahu. Seveda ima pri tem glede na svoj panjski sistem možnost izbire, na kakšen način se bo lotil odvzema cvetnega prahu osmukanca. Zaradi čebelnjakov in AŽ-panjev večina čebelarjev uporablja zunanje osmukalnike za cvetni prah, vse več mlajših čebelarjev, ki šele vzpostavljajo svoja čebelarstva, pa se odloča za nakup panjev s povečano podnico, ki omogoča namestitvev notranjega osmukalnika.

V minulih treh letih smo pod drobnogled vzeli zunanje osmukalnike, ki jih je mogoče kupiti na našem tržišču, saj te še vedno uporablja večina čebelarjev. Preverjali smo, kako se obnese njihova namestitvev na čebelje panje, kako se med celotnim obdobjem osmukavanja spreminja material, iz katerega so narejeni, ali so osmukalni predalčki dovolj zračni in niso podvrženi plesnjenju, ter seveda, kakšna je njihova učinkovitost oz. bolje rečeno donosnost. Testirali smo pet najpogosteje uporabljenih osmukalnikov, ki so dosegljivi na našem tržišču in ki so predstavljeni pod oznakami A, B, C, D in E. Ugotavljali smo tako prednosti kot tudi pomanjkljivosti posameznega tipa osmukalnika, praktično pa je bilo pri večini osmukalnikov tako, da jih brez domače predelave ni bilo mogoče namestiti na žrela panjev.

Med testiranjem smo uporabili po tri osmukalnike vsakega tipa. Čebelje družine v panjih, na katere smo namestili osmukalnike, smo prej popisali ter ocenili njihovo živalnost oz. moč, in sicer kot dobre,

Panji z nameščenimi osmukalniki, vključeni v testiranje

povprečne in slabe. Vsak tip osmukalnika je bil torej nameščen na slabi, povprečni in dobri družini. Po enem tednu smo osmukalnike med skupinami družin zamenjali. S tem smo želeli izključiti vpliv družine na večjo oz. manjšo donosnost cvetnega prahu.

Pomanjkljivosti in prednosti posameznega osmukalnika

Osmukalnik A

Osmukalnik A je sicer mogoče namestiti razmeroma preprosto, saj ga pred namestitvijo ni treba predelati. Ima pa več drugih slabših lastnosti: vezna plošča, ki naj bi bila ozadje za

pritrditvev na panj, je izjemno občutljiva in se lahko dokaj hitro odlomi; v nekaterih primerih je namestitvev težavna zaradi različno velikih brad; osmukalna mrežica nima dobrega patenta za odpiranje oz. zapiranje, saj je njeno odprtje oz. zaprtje povzročil že blag sunek vetra; odprtine na osmukalni mrežici so dokaj široke, zato večina čebel, obloženih s cvetnim prahom, skozi njih prehaja brez težav; ker je osmukalni predalček sestavljen iz več delov, ga je težko čistiti, tako da lahko cvetni prah zastaja za robovi predalčka, tam pa se po navadi razvije plesen. Poleg tega je zaradi več sestavnih delov zelo nepraktičen za uporabo. Tudi donosnost cvetnega prahu je bila zelo slaba.

Osmukalnik B

Osmukalnika B brez poprejšnje predelave ni bilo mogoče namestiti na AŽ-panje. Za trdno namestitvev smo morali uporabiti tudi žeblje, zato so se pri večini pojavile od-

prtine in razpoke, skozi katere so čebele prehajale brez težav in se tako izognile osmukalniku. Zaradi težavne namestitvev smo morali uporabiti različna tesnila, npr. spužve in lepilne trakove, s katerimi smo čebelam preprečili prehajanje v panj mimo osmukalne mrežice, saj bi to seveda vplivalo tudi na rezultate donosnosti osmukalnika. Ker so izdelani iz nekoliko mehkejših plastike, so se pod vplivom sonca zvijali, zato so se pojavljale dodatne odprtine, skozi

katere so čebele lahko uhajale v notranjost. Osmukalni predalčki ne vsebujejo dovolj odprtin, zato so zelo nezračni. Po navadi so v njih še dodatne zareze, v katerih se je pogosto začela razvijati plesen. Tudi te osmukalnice je zelo težko čistiti, saj zareze v predalčkih onemogočajo dostopnost do vseh kotičkov. Različica tega osmukalnika v nekoliko drugačni izvedbi – tudi to je mogoče dobiti na našem tržišču – je ustrežnejša zlasti zaradi nekoliko večjega in zračnejšega predalčka brez zarez. Po donosnosti se je ta osmukalnik v treh letih izkazal kot najdonosnejši, čeprav ima veliko pomanjkljivosti predvsem zaradi samega materiala, iz katerega je izdelan. Tudi osmukalna mrežica, katere odprtine so trapezaste, ima nekoliko ožji prehod, to pa naj bi bilo koristno zato, da čebela pred vstopom v panj ne bega preveč časa po njej.

Osmukalnik C

nekoliko odrezati. Tako kot plastika se tudi pločevinasta streha na soncu zelo segreje, leseni deli pa so bolj podvrženi plesnenju, še posebej, če je stojišče v nekoliko bolj vlažnem okolju. Tudi osmukalni predalček utegne biti zelo problematičen, saj se na njegovih delih zaradi vlage zelo rada pojavi črna plesen. Ker plesni razvijajo hife, ki se zarijejo v globino lesa, takšnega lesenega predalčka pa ni več mogoče očistiti (ne pomaga niti čiščenje s smirkovim papirjem). Težavo plesnenja lesenih predalčkov v tujini rešujejo tako, da cvetni prah, namenjen prehrani ljudi, pobirajo na vsake štiri ure, za vsak osmukalnik pa imajo dvojni osmukalni predalček. Ko poberejo štiriurni donos cvetnega prahu, osmukalni predalček zamenjajo z novim. Iz zamenjanega odstranijo cvetni prah, ga temeljito očistijo in dajo v toplotno komoro, da se posuši. S tem onemogočajo razvoj in rast plesni na njem. Večkrat je težavo povzročal tudi patent, ki drži osmukalni predalček, saj je narejen iz razmeroma mehke pločevine, ki se je po odvzemanju in nameščanju predalčka začela zvijati. Te težave smo opazili pri osmukalnikih C, D in E.

Osmukalnik D

Čeprav je osmukalna mrežica tudi pri tem osmukal-

niku trapezaste oblike, donosi niso bili boljši, saj so odprtine nekaj mikronov širše kot pri običajnih odprtinah, tako da je več čebel brez težav vstopilo v notranjost panja, zaradi česar je bila manjša tudi donosnost cvetnega prahu. Na podlagi donosnosti vseh osmukalnikov lahko rečemo, da je bila donosnost **osmukalnikov C in D** srednje dobra.

Osmukalnik E

Lani smo testirali tudi **osmukalnik E**. Od preostalih se najbolj razlikuje po tem, da je narejen po principu notranjega osmukalnika. Čebele tako normalno vstopajo v panj, saj je osmukalna mrežica skrita v notranjosti, iz njega pa izletavajo nad njo. Zaradi svoje velikosti je nekoliko nepraktičen, sicer pa smo ugotovili, da je leseni material (vezna plošča) še bolj podvržen vplivom plesnenja. To se ni pojavilo samo v osmukalnem predalčku, ampak tudi na drugih lesenih delih osmukalnika. Najbolj so bili plesnenju podvrženi osmukalni predalčki, z njihovih sten pa plesni nikakor nismo mogli več odstraniti. Po donosnosti je ta osmukalnik eden izmed boljših, saj je bil na podlagi leto dni trajajočega testiranja drugi najdonosnejši.

Pri vseh uporabljenih osmukalnikih je velike težave povzročalo nabiranje kapljic vode na notranji strani strehe in kapljanje vode v osmukalne pre-

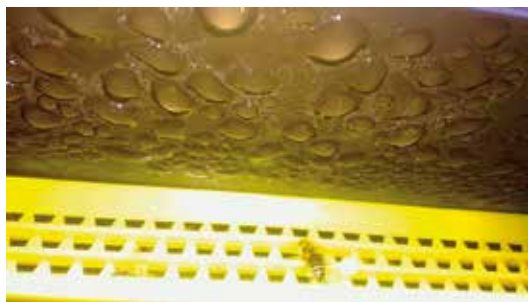
Težavno nameščanje osmukalnika

Plesniv osmukalni predalček

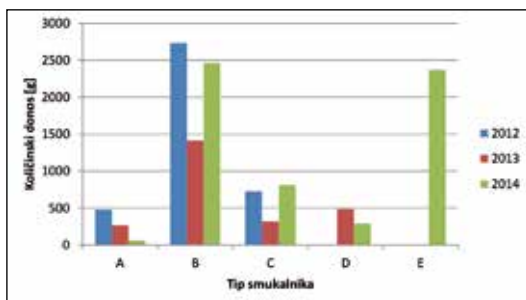
Zareze v osmukalnem predalčku, v katerih zastaja cvetni prah, to pa ob nerednem čiščenju povzroča plesenje.

Kondenz, ki se kot posledica ventiliranja čebel nabira na strešici osmukalnika.

dalčke s svežim cvetnim prahom. Po vsej verjetnosti kondenz vpliva tudi na pojavljanje plesni v predalčkih, zato jih je treba vsak dan temeljito očistiti. Vsem čebelarjem svetujemo, da so pri pridelavi cvetnega prahu osmukanca kar se da skrbni in vestni. Na podlagi testiranega smo čebelarji za zdaj prepuščeni sami sebi. Ponudba na tržišču je različna, zato tudi tehnologinja pridelave cvetnega prahu ni optimizirana. Po nakupu osmukalnikov jih moramo čebelarji doma velikokrat tudi predelati, nekateri pa zaradi njihove neučinkovitosti celo opustijo pridobivanje cvetnega prahu. Prav to je bil tudi povod, da se je ČZS skupaj z nekaterimi strokovnjaki s področja projektiranja in izdelave osmukalnikov na podlagi naših izkušenj glede pridobivanja cvetnega prahu lotila razvoja optimalnega osmukalnika. Prve prototipe bomo pre-

izkusili že letos, o rezultatih pa bomo poročali jeseni. Če se bo izkazalo, da sta ustrezna tako material kot donosnost teh osmukalnikov, bomo poskrbeli, da bodo na voljo tudi na tržišču in dosegljivi vsem slovenskim čebelarjem. ■

Graf 1: Donos posameznih tipov osmukalnikov v posameznih letih

Minilo je leto dni od sprejetja Resolucije o zaščiti kranjske čebele

Janez Gregori*, janez.gregori@gmail.com

Pričakoval sem, da bo nekdo podrobneje predstavil Resolucijo o zaščiti kranjske čebele (Ur. l. RS, št. 18/2014, z dne 14. 3. 2014), pa do zdaj v našem glasilu nisem zasledil ničesar o tem. Ker »resolucija opredeljuje vizijo in cilje na področju zaščite kranjske čebele v naslednjem obdobju ter predstavlja odgovor na izzive, s katerimi se sooča sodobno čebelarstvo«, sem pričakoval kaj določnejšega glede nujnih ukrepov pri reševanju naše čebele. Nisem se želel oglasiti takoj po sprejetju, ker bi – po naši slovenski navadi – to takoj označili kot kritiziranje. Mislim pa, imam vsaj vso moralno pravico povedati svoje mnenje o tem dokumentu.

Pri ČZS sem skoraj dve desetletji sodeloval v komisijah na področju vzreje matic in varovanja

kranjske čebele. Kar nekaj let sem bil član strokovnega sveta Priznane rejske organizacije za kranjsko čebelo. Kot biolog sem imel včasih drugačen pogled na njeno ohranjanje in selekcijo ter sem ga skušal tudi argumentirati, a uspeha svojih naporov nekako nisem videl.

Stanje z genetsko čistostjo kranjske čebele se je v zadnjem obdobju v Sloveniji slabšalo in storiti je bilo treba nekaj korenitega. Leta 2010 so se začele priprave za sprejetje nacionalnega programa zaščite kranjske čebele. Minister za kmetijstvo je za pravo programa imenoval delovno skupino (dr. Peter Kozmus, dr. Janko Božič, dr. Metka Pislak Ocepek, Boštjan Noč, Domen Jaklič, Lidija Lipič Berlec, David Kadunc), katere člani so bili po večini moji

* prof. biologije, čebelar

mlajši večletni sodelavci na področju varovanja in selekcije kranjske čebele. Da bi kljub temu tudi sam pripeval k temu, sem na predlog nacionalnega programa napisal pripombe in jih poslal predlagatelju. Za SČ sem napisal članek z naslovom »*Nekaj misli ob pripravi nacionalnega programa zaščite kranjske čebele*« (SČ, 2011, str. 320–322). Nacionalni program so pozneje spremenili v Resolucijo o zaščiti kranjske čebele – in tudi na njen predlog sem predlagatelju poslal pisne pripombe. Pa ...

Da bi vsaj ponekod ohranili genetsko čim bolj čisto kranjsko čebelo, je bila že pred davnimi leti dana pobuda, da je treba določiti območja (območje) s tradicionalnim načinom čebelarjenja in vzpostaviti ustrezen način varstva. To naj bi postala območja, na katerih so kranjske čebele še najbolj ohranjene, saj bi s tem pridobili tudi gensko banko *in situ*. Že leta 1997 je komisija za selekcijo kranjske čebele pri ČZS sprejela sklep, da je treba določiti rezervate za posamezne ekotipe (SČ, 1997, str. 355–356). Ne nazadnje bi s tako ohranjenimi populacijami lahko tudi nadaljevali genetske raziskave, saj se raziskovalci trudijo, da bi pri nas vendarle potrdili različne ekotipe kranjske čebele, ki jih navajajo raziskovalci prejšnjih generacij. Imeli bi kje vzeti material za svoje delo. Varovanje kranjske čebele mora temeljiti – kot je tudi evropska usmeritev – na krajevnih rodovih, na ekotipih. Avtorji resolucije bi lahko kot cilj zapisali zahtevo po določitvi območja, na katerem bi intenzivno ohranjali prvotne populacije pred nevarnostmi mešanja z genetsko spornimi čebelami. Režim varstva pa naj ne bi temeljil samo na prepovedi vnosa tujih matic, ampak tudi na izdatni denarni podpori lokalnim čebelarjem za skrb za ohranjanje čistosti matic kranjske čebele (torej, da ne bi vnašali matic drugih čebeljih ras).

Ogroženost kranjske čebele je kritična predvsem zaradi različnih genskih polucij. Včasih so čebelarji rekli, da je za osvežitev krvi občasno dobro kupiti kak roj iz daljne okolice. Dandanes matice in čebelje družine kupujejo vseprek, posledica tega pa je vse večja homogenizacija – a to se ne bi smelo dogajati. Zagotoviti bi morali obliko nadzora nad prometom s čebelami oziroma maticami in se tako izogniti genskemu onesnaževanju in homogenizaciji. Če promet s čebelami oz. z maticami ne bo reguliran, potem se bomo prej ali slej lahko poslovlili od čiste kranjske čebele. Je nadzor nad genskim pretokom vizija ali cilj? Nemudoma bi potrebovali točen odgovor na vprašanje, kaj storiti, da ne bo prepozno.

O vlogi trotoev pri dedovanju, ki je celo pomembnejše kot dedovanje po liniji matic, dandanes govorimo vse več. Mlade matice se parijo s troti, na katere naletijo na trotoviščih. Da bi zagotovili čim bolj ustrezne trote, so včasih zelo poudarjali pomembnost javnih plemenilnih postaj, na katerih so s troti znanega izvora poskr-

beli za ustrezne trotarje, čebelarji pa so tja nosili mlade matice na oprashaevanje. In še zdaj govorijo, kako dobre matice so to bile (SČ 2006, str. 267–270). Vzpostavitev javnih plemenilnih postaj je ključnega pomena pri varstvu kranjske čebele. To so že zdavnaj spoznali avstrijski čebelarji, mi pa smo na to pozabili. Kljub poudarkom, kako pomembne so za ohranjanje genske čistosti naše čebele, se je stanje samo še poslabševalo. Leta 1948 je v Sloveniji delovalo 20 plemenilnih postaj, lani pa ena sama! V resoluciji plemenilne postaje niso niti vizija niti cilj. Preprosto niso predvidene.

Žgoče je vprašanje zakonodaje, podane so bile pobude za čimprejšnje sprejetje zakona o kranjski čebeli in čebelarjenju, ki bi celostno obravnaval to področje (SČ 2009, št. 2, str. 45–46). Približno takšnega, kot ga je leta 1775 uvedla Marija Terezija! Zahteve po samostojnem zakonu imajo že dolgo brado, kot ima dolgo brado tudi dokazovanje, da kranjska čebela kot del naravnih ekosistemov (tudi resolucija ugotavlja, da je kranjska čebela naravna dediščina!) ne sodi v zakon o žvlnoreji. Naj ponovim: krav, konjev in čebel ne moremo meriti z istim vatlom, pa ne samo zaradi različne telesne velikosti, ampak zaradi njihove povsem različne narave in tudi ogroženosti. V podzakonskem aktu o ogroženosti slovenskih avtohtonih pasem je pri posamezni pasmi navedeno število osebkov, ki jih imajo rejci, glede na to število pa je podana stopnja ogroženosti. Čebel v tem predpisu sploh ni. Težava ni v tolikšnem zmanjšanju števila čebeljih družin, da bi bile čebele ogrožene, saj je Slovenija s približno 150.000 družinami ena izmed najgosteje naseljenih držav z njimi. Kranjska čebela je ogrožena zaradi genetskega onesnaževanja in homogenizacije. Resolucija niti z besedo ne omenja zakona o kranjski čebeli.

In še misel o samem naslovu resolucije. Če natisnete besedilo, objavljeno v Uradnem listu, to obsega nič manj kot 11 strani (!). V njem beremo o vsem mogočem: o zgodovini čebelarstva, predelavi in porabi medu v Sloveniji, organiziranosti čebelarjev, izobraževanju, pašnih razmerah, Javni svetovalni službi ..., o nekaterih vidikih kranjske čebele pa odločno premalo. Dvakrat sem predlagal, da je treba spremeniti njen naslov v Resolucijo o slovenskem čebelarstvu, če bo resolucija sprejeta v takem besedilu, kot je bilo predlagano. Pa tudi to je bila brca v prazno.

Za konec pa še pogled v Wikipedijo, kjer je v razlagi pojma resolucija med drugim zapisano: »Resolucija je tudi akt državnega zbora ali skupščine, s katerim ta ocenjuje stanje, določa politiko in sprejema programe na posameznih področjih. Načelno je to akt političnega pomena, ki ne vsebuje pravno zavezujočih norm.« Take politike pri reševanju kranjske čebele, kot se je lotevamo pri nas, preprosto ne razumem. Žal. ■

Vlado Augustin*, vlado.augustin@czs.si

Označevanje čebelje matice

Razvoj čebeljega panja s premičnim satjem je omogočil temeljito raziskovanje dogajanja v čebelji družini. To je povzročilo uvajanje novih tehnologij in opravil v čebelarstvu, katerih cilj je bil povečati donos medu in s tem ekonomičnost te kmetijske panoge. Eno izmed teh pomembnih opravil je tudi označevanje čebelje matice.

Matice označujemo iz več razlogov:

- matico, ki smo jo označili z ustrezno barvo, veliko lažje najdemo v množici čebel,
- po barvi lahko ugotovimo, koliko je matica stara oz. katerega leta je bila izležena,
- če v panju opazimo neoznačeno matico, tako ugotovimo, da jo je čebelja družina zamenjala.

Označevanje matice je zelo pomembno pri nekaterih opravilih v čebelji družini, še posebej pri premeščanju zaleženih satov iz plodišča v medišče v AŽ-panju, pri vzreji matic in pri izvajanju apitehničnih ukrepov (izdelava narejencev in ometencev). Pri vseh teh opravilih je namreč treba najprej poiskati matico.

Vsekakor je označevanje matice občutljivo opravilo, saj za to potrebujemo mirno roko in veliko potrpljenja. Starejši čebelarji to delo izvajajo rutinsko in pri tem nimajo nikakršnih težav, mlajši čebelarji pa za označevanje matice potrebujejo predvsem vztrajnost in veliko vaje. Če vaše matice še niso označene, priporočamo, da se za to opravilo odločite ob enem izmed prvih aprilskih pregledov, v obdobju cvetenja divje češnje, ko družine še niso tako močne. V panju moramo najprej poiskati matico. To je najlažje dopoldne, saj je v tem obdobju dneva največ pašnih čebel zunaj panja. Matica se največkrat zadržuje na stranskih satih zalege na vzhodni strani panja. Ko jo iščemo na zaleženem satu, se nam zelo rada odmakne na senčno stran, zato moramo sat obračati, mlade matice pa zelo rade pobegnejo celo na stene panja. Panje, v katerih ne najdemo matice, si zapišemo, da jo bomo poiskali in označili ob naslednjem kontrolnem pregledu.

Matice označujemo na več načinov. Pri enostavnih načinih, kot je barvanje matice na satu s čopičem, je barvanje prej škodljivo kot koristno. Pri tem načinu matice največkrat ne moremo označiti samo

na oprsju, ampak jo označimo tudi po glavi in drugih delih telesa, to pa je pogosto vzrok, da jo čebele takoj izločijo iz svoje bližine.

Matico označujemo na hrbtni strani oprsja. Za označevanje imamo na voljo več različnih pripomočkov. V trgovinah s čebelarско opremo lahko kupimo okrogel mrežast pokrovček s premerom 4 cm. Z njim matico narahlo pritisnemo na sat in jo skozi mrežico označimo. Za označevanje lahko kupimo tudi posebne klešče z mehko peno, ki jih je skonstruiral Karl Jenter in ki jih lahko uporabljamo tudi za prirezovanje njenega krilca. Matico na satu ujamemo s sesalno cevko in jo položimo na mehko peno klešč, s katerimi jo objamemo čez oprsje. Z vijakom klešč uravnavamo nastavitev stiska na oprsje matice. Ko je matica vpeta, klešče prislonimo na rob, tako da je matica v zraku. Ker imamo prosti obe roki, lahko matico preprosto označimo ali ji prirežemo krilce.

Pri označevanju matice si lahko pomagamo tudi s plastično označevalno cevjo z ozko režo na vrhu, ki omogoča preprosto fiksiranje in označitev matice. Vijak, s katerim plastični bat s peno potiskamo po cevi, omogoča natančno individualno nastavitev bata. Pena na plastičnem batu zavaruje matico, da je ne poškodujemo, ko jo z batom narahlo potisnemo ob režo. Ko je matica naravnana v reži, jo označimo.

V čebelarških trgovinah lahko kupimo nov in inovativen pripomoček za označevanje matic, t. i. »one hand queen catcher«. Gre za plastično škatlico, ki jo povežemo na sat in vanjo ulovimo matico. Škatlico zapremo s pokrovčkom v obliki maticne rešetke in tako omogočimo čebelam, ki smo jih nenamerno ulovili skupaj z matico, da odletijo. Matico fiksiramo tako, da jo s plastičnim batom s peno potisnemo ob maticno rešetko, ter jo označimo.

Nekoliko spretnjši čebelarji pri označevanju matice najbolj zaupajo svojim prstom. Matico primejo med tri prste leve roke tako, da je zadek zunaj dosega prstov, prosto desno roko pa uporabijo za označevanje. Za to je potrebno nekoliko vaje s troti, vendar se nam ta spretnost zelo hitro obrestuje.

Pripomoček za označevanje matic

Foto: Internet

* svetovalec JSSČ za tehnologijo čebelarjenja

Matico označimo z barvo, ki mora biti brez izrazitega vonja in se mora razmeroma hitro sušiti. Še ne dolgo tega smo čebelarji za ta namen uporabljali barvo na akrilni osnovi, v zadnjem času pa za označevanje matic uporabljamo posebna pisala, katerih uporaba je zelo preprosta. Ta vsebujejo barvo na vodni osnovi, ki se hitro suši. Slaba lastnost takšnega označevanja je, da čebele tako naneseno barvo sčasoma zdrgnejo z matice in ta je spet brez oznake. Namesto barve zato čebelarji dandanes vse pogosteje uporabljajo oštevilčene opalnitne ploščice, ki jih s šelakom ali še bolje s sekundnim lepilom v gelu prilepimo na hrbtni del oprsja. Svetujem vam uporabo fluorescenčnih opalnitnih ploščic, kajti matica s takšno ploščico bo vidna tudi za čebelarja z nekoliko večjo dioptrijo.

Ker smo čebelarji organizirani in združeni na svetovni ravni, ker medsebojno komuniciramo, menja-

mo matice in roje ter trgujemo z njimi, je za označevanje matic na mednarodni ravni sprejeta barvna lestvica letnega razporeda barv za ta namen.

Čeprav nam označevanje matic vzame kar nekaj časa, se nam to pozneje obrestuje, kajti vsa naslednja čebelarska opravila, pri katerih moramo poiskati matico, bomo opravili veliko hitreje in z manj nepotrebnega brskanja po panju. ■

Barvna lestvica za označevanje matic

Barva	Leto, ki se konča s številom
bela	1,6
rumena	2,7
zelena	4,9
rdeča	3,8
modra	0,5

Označevanje alergenov po novem

Andreja Kandolf Borovšak*, andreja.kandolf@czs.si

Konec minulega leta je začela veljati Uredba (EU) št. 1169/2011 o zagotavljanju informacij o živilih porabnikom, s tem pa je prenehala veljati do zdaj veljavna zakonodaja o označevanju živil, natančnejše Pravilnik o splošnem označevanju predpakiranih živil. Poglavitna sprememba pri označevanju je, da je po novem predpisana velikost črk na nalepkah. Vse oznake na živilu (izjema je označevanje številke za neto količino) morajo biti velike vsaj **1,2 mm**, o čemer smo že pisali. Poleg tega je ena izmed novosti tudi označevanje alergenov.

Tako je treba označiti vsako sestavino ali pomožno tehnološko sredstvo, navedeno v seznamu v Prilogi II omenjene uredbe ali pridobljeno iz snovi ali proizvoda s seznama v Prilogi II, ki povzročata alergije ali preobčutljivosti, in je bilo uporabljeno v proizvodnji ali pri pripravi živila, zato ga vsebuje tudi končni proizvod, čeprav v spremenjeni obliki.

Ime snovi iz Priloge II mora biti poudarjeno z vrsto pisave, tako da se to jasno razlikuje od preostalega seznama snovi, na primer po črkah, stilu ali barvi ozadja.

Če seznama sestavin ni, potem je treba zapisati besedo »vsebuje«, za njo pa ime snovi ali proizvoda iz Priloge II.

Na seznamu Priloge II so med drugimi zapisane tudi te sestavine:

- **arašidi** (kikiriki) in proizvodi iz njih;
- **oreški**, in sicer mandlji (*Amygdalus communis* L.), lešniki (*Corylus avellana*), orehi (*Juglans regia*), indijski oreščki (*Anacardium occidentale*), ameriški orehi (*Carya illinoensis* (Wangenh. K. Koch), brazilski oreščki (*Bertholletia excelsa*), pistacija (*Pistacia vera*), makadamija ali orehi Queensland (*Macadamia ternifolia*) ter proizvodi iz njih, z izjemo oreškov, ki jih uporabljamo za alkoholne destilate, vključno z etilnim alkoholom kmetijskega izvora;
- **žveplo v dioksid in sulfiti v koncentraciji več kot 10 mg/kg** ali 10 mg/l glede na skupni SO₂; izračunani so za proizvode, ki so pripravljani za uživanje ali obnovljeni v skladu z navodili proizvajalcev.

DOLINŠEK MARJAN S.P.,
IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME,
MD OPREMA

Gladež 27
1411 Izlake
mobi: 041 985 313 po 15 ur
tel.: 05 973 05 36
e-mail: dolinsek.marjan@gmail.com

Pri nas izdelujemo dve velikosti ometalnikov
in sončne topilnike iz nerjavne pločevine po
ugodnih cenah.

* Mag., svetovalka JSSČ za zagotavljanje varne hrane

Ker na tem seznamu ni čebeljih pridelkov, zanje teh zahtev ni treba upoštevati. Seveda pa jih moramo upoštevati pri izdelkih iz čebeljih pridelkov, npr. pri medu z dodanimi oreški, medici ipd.

Zaradi morebitnih sprememb seznama alergenih snovi vam priporočamo, da pred pripravo nalepk za sestavljena živila preverite seznam. Npr:

OREHI Z MEDOM	MEDICA
Sestavine: med 90 % orehi 10 %	Vsebuje sulfit.

Prilagamo tudi primer označitve alergenov značnega proizvajalca čokolad. ■

Ⓢ Mlečna čokolada z alpskim mlekom s celimi lešniki. Sestavine: sladkor, lešniki (17%), kakavovo maslo, posneto mleko v prahu, kakavova masa, sirota v prahu (iz mleka), mlečna maščoba, lešnikova pasta, emulgator sojin lecitin, aroma. Mlečna čokolada vsebuje: kakavovi deli najmanj 30%. Lahko vsebuje druge oreške in pšenico.

Novice iz sveta

Bangladeš

Bangladeš je država v Jugovzhodni Aziji s približno 160 milijoni prebivalcev. Do konca 20. stoletja pravih čebelarjev na tem koncu sveta sploh ni bilo, saj so obstajali samo lovci na med divjih čebel. Še zdaj se prvega aprila na tisoče ljudi odpravi v mangrove gozdove širne delte reke Ganges, da bi pobrali med čebel vrste *Apis dorsata* (orjaška čebela), ki gnezdi na vejah dreves. Najboljša lovišča so na območjih rezervatov bengalskih tigrov, zato ni čudno, da je vsako leto med lovci na med veliko žrtev teh krvoločnih živali. Toda cena medu je visoka, želja po zaslužku med ljudmi pa tako velika, da ta vsakič prevlada nad strahom. Šele nekaj let pred koncem 20. stoletja je bangladeška vlada dovolila uvoz italijanske medonosne čebele *Apis mellifera ligustica*, to pa je bil tudi začetek sodobnega pridobivanja medu. Vendar je vsak začetek težak in povezan s številnimi napakami. Tega so se zdaj zavedle tudi bangladeške vladne in nevladne organizacije, odgovorne za razvoj kmetijstva in še posebej čebelarstva kot perspektivne panoge, ki lahko revnejšim slojem podeželskega prebivalstva ponudi nova delovna mesta.

Na povabilo bangladeško-slovenske gospodarske zbornice sem sredi januarja odpotoval v to državo na indijski podcelini. Moja naloga je bila oceniti stanje v tamkajšnjem čebelarstvu in predlagati rešitve za njegovo izboljšanje. Že ob obisku pri prvem večjem poklicnem čebelarju kakih 100 km južno od glavnega mesta Daka sem videl, kaj vse bi bilo treba spremeniti. Prav tedaj je bil čas točenja medu oljne ogrščice, ki je delno še vedno cvetela. Ker med v večini satja ni bil pokrit, sem predvideval, da verjetno še ni dovolj zrel in da vsebuje preveč vode. Meritve z refraktometrom so potrdile, da je vseboval 21,5 % vode. Poleg tega sem iz pogovora z lastnikom čebel izvedel, da nosemo zdravi z nekim sredstvom, za katero se je pozneje izkazalo, da kot aktivno snov vsebuje antibiotik oksitetraciklin, uporaba tega antibiotika pa je v evropskem čebelarstvu prepovedana. Opazil sem tudi, da satnike sicer

Foto: Internet

Skupina bangladeških čebelarjev. Eden izmed njih nosi rdečo majico in kapo z oznakami ČZS.

zažičujejo, vendar satnice samo vtaknejo med žice in jih ne vtirajo vanje. Zato se satje, polno medu, pogosto seseda. Da bi se to ne dogajalo, še posebej ne med prevozom z ene paše na drugo, do zadnje kaplje iztočijo vse sate, celo tiste s pokrito zalego. Družine zato precej oslabijo, posledica tega pa je, da naslednje paše ne morejo v celoti izrabiti. Njihovo točilo je narejeno iz pocinkane pločevine in tudi plastične posode za med verjetno niso primerne za shranjevanje živil.

Predzadnji dan mojega bivanja v Bangladešu je domači gostitelj v 30-milijonski Daki organiziral seminar, ki so se ga udeležili nekateri večji poklicni čebelarji iz različnih krajev te države ter predstavniki osrednje čebelarke organizacije, univerze in različnih raziskovalnih institucij. V skoraj eno uro trajajočem predavanju sem v sliki in besedi pokazal, kako čebelarimo v Sloveniji, potem pa sem pojasnil, kaj vse bi bilo treba storiti za izboljšanje razmer v bangladeškem čebelarstvu. Sledila je živahna, dve uri trajajoča razprava, ki je pokazala, da si vsi, ki imajo kaj opraviti s čebelami, resnično želijo napredka v tej panogi in da so moje predloge vzeli resno. To se je pokazalo tudi zadnji dan, ko me je skupaj z domačimi gostitelji sprejel minister za kmetijstvo in se z nami zadržal v prijateljskem pogovoru.

Na pot v Bangladeš sem odhajal z nelagodnimi občutki, saj sem menil, da en sam človek v tako kratkem času, kot mi je bil na voljo, ne more kaj dosti vplivati na spremembo mišljenja in ravnanja ljudi. Iz te države pa sem odhajal z zavestjo, da se marsikaj vendarle lahko premakne na bolje, če ljudje začutijo, da jim želiš prijateljsko in nesebično pomagati. **Franc Šivic**

Vir: ustna informacija

Nemčija

Nemški zvezni svet je 19. decembra 2014 sprejel sklep o spremembi načina izdajanja različnih sredstev za zatiranje ter med drugim sprostil tudi prodajo nekaterih sredstev na podlagi timola v čebelarskih trgovinah. Ker glede na to posredovanje lekarn odslej ni več potrebno, bodo ta sredstva dosegljiva po nižjih cenah. Uporabe teh sredstev tudi ni treba zapisovati v dnevnik zdravstvenih posegov v čebeljih družinah.

Odslej so torej v prosti prodaji vsa sredstva, ki vsebujejo timol, kot je npr. sredstvo Thymovar. Api Life Var pa je še naprej mogoče dobiti samo v lekarnah, ker vsebuje poleg timola še druge zdravilne snovi. ■

Franc Šmerc

Vir: www.diebiene.de/thymolpraeparate

Thymovar in druga sredstva, ki vsebujejo timol so v Nemčiji odslej v prosti prodaji

Foto: Internet

S KNJIŽNE POLICE

Andrej Gogala: Čebele Slovenije

Ljubljana: Založba ZRC,
ZRC SAZU, 2014
179 strani
ISBN 978-961-254-753-0

Pred nami je knjiga, kakršne Slovenci doslej še nismo imeli. Odkriva nam čudoviti, rečemo lahko že kar čudežni svet raznovrstnih čebel, med katere sodijo tudi čmrlji. Na ozemlju Slovenije je bilo doslej skupaj ugotovljenih neverjetnih 563 vrst! Avtor dr. Andrej Gogala se sicer profesionalno ukvarja z raziskovanjem čebel in to nam zagotavlja strokovno neoporečnost besedila, vendar je knjiga napisana tako poljudno, da bo razumljiva tudi za manj zahtevnega bralca.

Vsebina je razdeljena na več poglavij: Uvod, Taksonomija in sistematika čebel, Biologija čebel, Zbiranje in prenašanje hrane, Izbirčne čebele, Gnezdenje, Kukavičje čebele, Samci, Raznovrstnost divjih čebel, Kraški rob premore tudi endemično vrsto čebele, Družbeno življenje vitkih čebel, Poti in stranpoti evolucije, Razvoj družbenosti pri žuželkah ter Družine in rodovi čebel. Na koncu vsakega je skrbno navedena vsa uporabljena literatura.

Avtor slikovito opisuje življenje posameznih skupin in vrst čebel, tako da bralca večkrat osupne s podatki o povsem neznanem dogajanju v naši neposredni bližini.

V knjigi je kar 126 fotografij različnih vrst čebel v naravnem okolju. Ob njihovi dovršenosti se bralec kar ne more načuditi, kako je avtorju uspelo »ujeti« take motive. Podobnih fotografij ni veliko niti v svetovnem merilu.

Pred nami se razkriva skrivnostni svet raznovrstnih čebel. V zdajšnjem obdobju vse večjega uničevanja naravnega okolja in že neznosnega zastupljanja moramo trpko pomisliti tudi na ta svet. Neopazno umira, izginja, mogoče bo katera vrsta izginila, preden jo bomo sploh spoznali. In to je tudi sporočilo knjige, ki je pred nami. In njena dodatna vrednota.

Monografija Čebele Slovenije je knjiga, kakršno smo si lahko le želeli. Po njej bodo segali tako poklicni naravoslovci kot tudi drugi ljubitelji narave. In seveda čebelarji: kadar bomo opazovali svoje čebele na različnem cvetju, bomo znali tudi pojasniti, katere so raznovrstne žuželke, ki na istem kraju prav tako vneto nabirajo cvetni prah in medicino. V knjigi bomo prebrali vse o njihovem skrivnostnem življenju, zato ta ne sme manjkati na knjižni polici nobenega čebelarja. ■

Janez Gregori

Marko Hrastelj – Ženje, marko.hrastelj@gmail.com

Mesec burnega razvoja

April je tipično spomladanski mesec. Občasno topel, občasno hladen, pogosto zelo deževen in z razmeroma dolgim dnevom. Čebele imajo v naravi obilo kakovostne paše, to pa občutno vpliva na razvoj družine. Proti koncu meseca se marsikje že pojavijo prve gospodarsko zanimive paše.

Začetek meseca je podoben koncu marca. Jasno je opazna menjava generacij zimskih in letnih čebel, ta pojav pa utegne v obdobju hladnega vremena pri srednje močnih in šibkih družinah povzročiti hud stres. V nekaterih primerih so posamezne družine zaradi tega celo odmrle. Če smo pred tem postorili vse potrebno za izboljšanje toplotnih razmer pri slabicah (zmanjševanje prostora, izolacija, postavljanje nad močnejše družine), smo to nevarnost precej zmanjšali.

Približno v sredini meseca še enkrat izvedemo selekcijo med družinami. Tiste družine, ki se ne razvijajo ustrezno, razdremo in jih pridružimo močnejšim. Zaradi lanske slabe čebelarke sezone bodimo pozorni na poapnelo zalego in takšne družine izločimo.

Letos moramo posebno pozornost nameniti maticam. Sezoni 2013 in 2014 nista bili posebej ugodni za praho matic, čeprav so obstajala posamezna obdobja, v katerih je praha potekala brez težav. Jasna posledica so bila številna jesenska preleganja in trotovske družine. Mogoče bo kaka družina skušala prelegati tudi ta mesec – tega pojava pa ne zamenjajmo z začetkom rojilnega procesa. Opazujemo število in položaj maticnikov ter ukrepajmo temu primerno.

Ker je matica gonilo družine, moramo biti izjemno pozorni na njeno kakovost. Med pregledi (ti si aprila že sledijo na približno 7–14 dni, odvisno od okoljskih razmer in tehnologije) označimo družine z neprimernimi lastnostmi (presledkasta zalega, agresivne družine, tiste, v katerih so čebele z rumenimi obročki ali čebele nenavadne oblike). Pri teh družinah bomo maja in junija zamenjali matice. V družinah z večjim številom osebkov je navzočnost slabše matice hitreje opazna pri pridelku, pa tudi matica se hitreje izrabi. Sam zato toplo priporočam in tudi izvajam pogoste menjave matic, tako da v gospodarskih panjih zamenjam vsaj 50–70 odstotkov matic na leto (v ekstremnih letih so lahko te številke tudi drugačne). Narejence obvezno oblikujemo z mladimi maticami. April izrabimo tudi za označevanje matic, če tega nismo

naredili že ob lanskem oblikovanju narejenca. Navadno se po kakem tipičnem deževnem obdobju pojavi prekrasen sončen dan, največkrat med cvetenjem regrata in divje češnje. Takrat na pašo odleti večina čebel delavk, zato tedaj brez težav najdemo matico in jo označimo. Hkrati lahko matici tudi prirežemo krilce, če pričakujemo pojav rojenja (ta sicer ni odvisen zgolj od genetike ali majhne panjske prostornine, temveč precej tudi od lokacije čebelnjaka). Označevanje matic ni nikakršen »bavbav« ali opravilo za vzrejevalce matic in kirurge. Pripravimo si kozico ali stojalo za sat ter označevalni pribor (flomaster ali lepilo, zobotrebec ter ploščice ustrezne barve). Poiščemo sat z matico in ga položimo na stojalo. Če delamo z lepilom, kanemo kapljico lepila na konec zobotrebca. Postopek za desničarje: matico z desno roko ulovimo za krila, z levo roko jo primemo za noge in ji z zobotrebcom v desni roki namažemo lepilo na hrbtno stran oprsja; zobotrebec obrnemo in oslinimo konico, se z njo dotaknemo označevalne ploščice in jo pritisnemo ob lepilo. Namesto lepila in ploščice lahko uporabimo tudi označevalni flomaster. Ko čakamo, da se lepilo ali barva posuši, matici še prirežemo krilce. Vseskozi pazimo, da nam matica ne pobegne ali da je ne primemo za zadek. Nato matico previdno vrnemo na sat. Ne vra-

Začetek pašne sezone

Foto: Marko Hrastelj

čamo je na rob sata k stražarkam, temveč k njenim oskrbovalkam oz. dojljam.

Gradilni sat

V skladu z aprilskimi apitehničnimi ukrepi za zmanjševanje števila varoj v panje vstavimo gradilne satnike (ob rob gnezda). Ti so pomembni tako v boju proti varojam kot tudi v selekcijskem smislu. Družinam z neprimernimi lastnostmi pustimo čim manj trotovine, saj si s tem pripravljamo teren za čebelarjenje v prihodnosti. Ne glede na odstranitev slabe matice lahko njeni troti neustrezne lastnosti posredujejo naprej. Nasprotno pa moramo v vrhunskih družinah namensko skrbeti za vzrejo troto. Poleg ustreznosti drugim standardom za kranjsko čebelo bodimo posebej pozorni na mirnost in sedenje na satju. Gradilni satnik nam bo v veliko pomoč tudi pri spremljanju delovne vneme v družini in ugotavljanju morebitnega rojilnega razpoloženja že pri pregledu konec aprila. Če ob nadaljnjih pregledih ugotovimo, da družina ne gradi v gradilnem satju, jo je obvezno treba podrobno pregledati in ugotoviti vzrok tega pojava. Zelo pomembno je ločiti med znaki priprave na rojenje in odsotnostjo graditve zaradi slabe paše ali celo lakote, kot se je to zgodilo lani.

Skrb za kakovost satja

V skladišču nas v skladu z januarskimi navodili čakajo pripravljene satniki z vrtimi satnicami. Kdaj jih začnemo vstavljati, je odvisno od lokacije in razvoja čebeljih družin. Nekateri to lahko počnejo že marca, po večini pa jih začnemo vstavljati aprila (ob začetku cvetenja divje češnje mora biti prva satnica že v panju). Prav tako moramo za graditev satja izrabiti obilne aprilске paše, npr. na oljni ogrščici. Žal je te rastline zaradi lanských avgustovskih in septembrskih poplav oz. razmočených tal letos na poljih posejane zelo malo. Ob skrbi za novo satje pa ne smemo pozabiti niti na skladišče, v katerem nam kljub nastavljanju medišč (ko je v družini v 10-satnih panjih 6–7 satov zalege ne glede na medenje v bližnji okolici) skoraj vedno ostane nekaj rezervnega satja. Ker so aprila temperature višje, je to satje ob neprimernem skladiščenju izpostavljeno voščenim večiči. Presežek satja moramo zamrzniti ali ga shraniti v hladilnico.

Prodaja čebeljih družin

April je tudi mesec prodaje čebeljih družin. Čeprav nekateri dogovori o prodaji segajo že v prej-

Foto: Marko Hrastelj

Zametki gozdne paše proti koncu aprila

šnje jesen, je april zelo primeren čas za prevzem čebeljih družin. Da je družina primerna za prodajo, se mora v njej začeti intenziven razvoj. Navadno ta pojav opazimo sočasno s cvetenjem regrata in divje češnje, ko se tudi hitro pokaže kakovost čebeljih družin.

Uravnavanje rojenja in omejevanje zaleganja matic

Za uravnavanje rojenja obstajajo številni različni načini, od katerih jih je v širši uporabi približno 30. Poleg ustaljených načinov zagotavljanja prostora za zaleganje z graditvijo in vstavljanjem lepých satov za zaleganje sam proti koncu aprila družinam odvzemam tudi sate s cvetnim prahom in s tem v skladu z zakonom o minimumu družini omejujem možnosti za vzrejo prevelike količine zalege. Zelo dobro se mi v obdobju cvetenja jablane obnese tudi omejevanje matice na manj kot polovico panjske prostornine (približno na tretjino). Zaradi tega ukrepa so čebele že pred akacijevó pašo manj zaposlene z vzrejo zalege in nabiranjem cvetnega prahu, tako da se usmerijo predvsem v nabiranje medicíne. S tem ukrepom lahko maja, po koncu akacijevé paše, tudi omejimo porabo medu.

Pogled z drugega zornega kota

Na začetniških tečajih sem slušateljem podal primerjavo med čebelarstvom in šahom. Upam, da so moji prispevki v prvih štírih mesecih pojasnili in nakazali, kako naše načrtovanje in izvedba vplivata na uspešnost čebelarjenja, če to merimo s količino pridelka na družino, z odstotkom rojenja oz. razmnoževanja družin in uspešnostjo prezimitve. ■

ČEBELARSTVO LUZNAR

Begunje 170,
4275 Begunje na Gorenjskem
tel.: 040/321 556
cebelarstvo.luznar@gmail.com

PRODAJA ČEBELJIH DRUŽIN IN ČEBELJIH MATIC

Sprejemamo naročila za matice iz Gorenjske – alpski ekotip (v sodelovanju s KIS), in čebelje družine na AŽ-satih s panji ali brez njih.

Preventivni ukrepi v epizootiologiji varoze čebel v aprilu

Alenka Juric*, alenka.juric@vf.uni-lj.si

Preventivna veterinarska medicina na področju zatiranja varoj temelji tako na rednih preventivnih pregledih čebelje zalege in odraslih čebel glede bolezenskih znakov, značilnih za varozo, kot tudi na stalnem spremljanju in ugotavljanju populacije varoj v čebeljih družinah in na preprečevanju širjenja varoj.

Zakaj in kako ocenimo napadenost čebeljih družin z varojami v spomladanskem obdobju?

Namen spomladanskega ugotavljanja in ocene napadenosti družin z varojami je ugotoviti, s katerimi ukrepi in kdaj je treba poseči v čebelje družine, da populacija varoj v čebeljih družinah ne bi dosegla in pressegla praga škodljivosti. Pomagamo si lahko na različne načine, pomembno pa je zlasti, da preverimo vse čebelje družine ali vsaj večino družin v čebelnjaku.

- **Preverimo, koliko varoj je pri posameznih čebeljih družinah odpadlo v treh tednih po zadnjem zdravljenju, izvedenem v čebeljih družinah brez zalege.** Če je odpadlo več kot 100 varoj in če je bilo zdravljenje opravljeno v skladu z navodilom za uporabo zdravila, lahko ob predvideni 95-odstotni učinkovitosti zdravljenja in 10-odstotnem naravnem odmrtju varoj čez zimo ter ob zaleganju matice od januarja naprej pričakujemo večjo ogroženost čebelje družine. **V zimskem obdobju je prag škodljivosti varoj v čebelji družini največ do 40 varoj oz. naravni odpad do 0,1 varoje na dan.**
- **V sumljivi čebelji družini lahko aprila ocenimo stopnjo napadenosti z varojami tako, da s pomočjo testnega vložka ugotovimo, kolikšen je spomladanski naravni odpad varoj, ali da na podlagi sladkornega testa izračunamo napadenost odraslih čebel z varojami.**
- **Naravni odpad varoj:** Testni vložek mora prekrivati podnico panja po vsej njeni površini, imeti pa mora tudi zaščitno mrežo, da čebele ne bi sproti odnašale drobirja in z njim tudi varoj. Ker je aprila in maja zaradi obilnega cvetenja pričakovati večjo količino drobirja na podnicah, je priporočljivo pogosteje preverjati naravni odpad varoj, morda na vsake 4 do 7 dni, saj bo ugotavljanje števila varoj tako lažje. Po treh tednih izračunamo povprečni dnevni naravni odpad

varoj. Prag škodljivosti za povprečni dnevni naravni odpad varoj je v tem obdobju do ena varoja na dan.

- **Sladkorni test:** Za izvedbo sladkornega testa potrebujemo najmanj 30 g odraslih čebel (približno 300 čebel), elektronsko tehtnico, posodo z mrežastim pokrovom, eno zvrhano jedilno žlico mletega sladkorja (minimalno 7 g), večjo posodo z vodo in računalno. V posodo, ki smo jo pred tem stehali, stresemo nekaj mladih čebel z dveh do treh satov nepokrite zalege, na katerih pričakujemo največjo napadenost z varojami, pri tem pa pazimo, da s čebelami ne otresemo tudi matice. Posodo pokrijemo z mrežastim pokrovom in vzorec čebel stehamo. Skozi mrežo dodamo sladkor in lonec poveljamo, da se sladkor enakomerno porazdeli med čebelami. Po nekaj minutah lonec s čebelami obrnemo in ga najmanj eno minuto dobro stresamo nad posodo z vodo, v katero bodo odpadle varoje. Potem čebele vrnemo v panj, preštujemo odpadle varoje v vodi in izračunamo stopnjo napadenosti čebelje družine. To naredimo tako, da število varoj pomnožimo z 10, zmnožek pa delimo s težo vzorca čebel v gramih. **Prag škodljivosti napadenosti odraslih čebel z varojami je spomladi manj kot 1 odstotek (manj kot tri varoje v 30 g težkem vzorcu čebel).**
- **Podatke o napadenosti družin z varojami primerjamo s podatki o tem v sosednjih čebelnjakih na območju preletne razdalje čebel. Posebej moramo biti na te podatke pozorni na območjih z večjim številom čebelnjakov, na območjih, na katerih je veliko čebel in na območjih pogostih premikov čebel.**

Kako ukrepamo, če ugotovimo, da je prag škodljivosti dosežen ali presežen?

Aprila in maja, ko čebele prinašajo v panje medičino in cvetni prah, je treba čezmeren razvoj varoj preprečiti predvsem z različnimi apitehničnimi ukrepi, kot so:

- načrtno izrezovanje pokrite trotovske zalege na vsakih 12 do 14 dni,
- odvzem nekaj satov iz močnih čebeljih družin s pokrito zalego in oblikovanje narejencev,
- vstavljanje lovilnih satov z nepokrito trotovsko ali čebeljo zalego v narejence in roje (iz družine jih odstranimo po pokritju zalege),

* dr. vet. med., Veterinarska fakulteta Univerze v Ljubljani, Nacionalni veterinarski inštitut, enota Celje

- načrtna prekinitev zaleganja matic in
- drugi ukrepi, ki jih izvajamo po navodilu terenskih svetovalcev.

Pri nepridobitnih čebeljih družinah je mogoče uporabiti tudi zdravila. Če po zatiranju varoj pri rojih ali narejencih ugotovimo, da je v njih več kot 50 varoj, je treba natančneje pregledati in po potrebi zdraviti tudi matično gospodarsko družino. Aprila in maja je zdravljenje varoze pri gospodarskih družinah upravičeno, če so družine toliko napadene z varojami, da je moten njihov razvoj in je ogroženo njihovo zdravstveno stanje. **Upoštevati je treba navodilo veterinarja oz. proizvajalca zdravila. Čebelje družine je treba zdraviti tako, da zaščitimo njihovo zdravje in hkrati pridobivamo zdravstveno ustrezne čebelje pridelke.** V vsakem primeru je treba zdravljenje izvesti ob izpraznjenem medišču, in sicer bodisi pred začetkom medenja bodisi v medpašnem obdobju, le izjemoma pa med pašo. Eno izmed pri nas dovoljenih zdravil za tovrstno zdravljenje, primerno predvsem zaradi njegove preproste uporabe, je zdravilo Maqs, ki kot zdravilno učinkovino vsebuje mravljinčno kislino. Zdravilo je v Sloveniji registrirano in ga je mogoče kupiti brez veterinarskega recepta. **Ob tem je treba poudariti, da je tudi pri čebelah prepovedana vsakršna uporaba neregistriranih pripravkov in zdravil, ki nimajo dovoljenja za promet v Sloveniji, in da mora čebelar zagotavljati popolno sledljivost nakupa in uporabe zdravil pri svojih čebelah.**

O tem, kako pri čebelah pravilno uporabljati zdravila, se lahko vsakdo pouči na veterinarskih izobraževanjih. Časovni raspored teh izobraževanj je objavljen na spletni strani: www.vf.uni-lj.si/vf/index.php/si/s.

Kako preprečimo širjenje varoj?

Aprila se začne tudi intenzivnejši promet s čebelami. Vsaka selitev je po eni strani stres za čebeljo družino, po drugi pa tudi večje tveganje za prenos različnih bolezni. S čebelami se selijo tudi varoje in z njimi različni patogeni mikroorganizmi, povzročitelji nevarnih kužnih bakterijskih, glivičnih in virusnih bolezni, ki so lahko veliko bolj patogene od tistih, s katerimi so se domače čebele morda že okužile. Selitev čebel lahko povzroči tudi napad varoj, ki imajo drugačne lastnosti od varoj v domačem čebelnjaku oz. je njihova odpornost proti zdravilom drugačna. Zaradi tega je treba v čebelarstvih, ki se intenzivneje ukvarjajo s selitvami čebel, razmišljati tudi o načrtni uporabi zdravil, ki so manj problematična glede rezistence. Manjša možnost za tovrstno odpornost je pri uporabi organskih kislin in eteričnih olj, vendar je uporaba teh sredstev v praksi zahtevnejša. Čebelarji, ki tovrstna zdravila že uporabljajo, vedo, da morajo biti

pri njihovi uporabi zelo pazljivi, saj so neželeni učinki zdravljenja povezani prav s stresom pri čebeljih družinah zaradi premika čebel, pomanjkanja hrane ali hitrih mikro- in makropodnebnih sprememb. Kažejo se v stikanju, ropanju, zaletavanju in povečanem odmiranju čebel, zaradi česar v čebelarstvu pogosto nastane nepopravljiva škoda. Največja nevarnost za širjenje varoze so šibke, slabo oskrbovane, nezdravljene in z varojami napadene čebelje družine, vse to pa je velikokrat povezano tudi z napakami v tehnologiji, kot so pozno narejanje novih družin, slaba menjava matic, slaba oskrba družin s hrano ali stres.

- Priporočljivo je kupovati t. i. »suhe« čebele, to je čebelje družine brez zalege.
- Zatiranje varoj je treba izvesti še pred selitvijo, saj bomo s tem zmanjšali možnost širjenja varoj in z njimi povezanih težav.
- Pravočasno si moramo zagotoviti nove družine in mlade matice, kajti dobro razvite in s tem odpornejše bodo lažje dočakale prihodnjo pomlad.
- Nove družine moramo za najmanj tri tedne dati v karanteno.
- Na pasiščih moramo upoštevati pašni red in zagotoviti zadostno razdaljo med stojišči.
- Skrbeti moramo, da bodo čebelje družine čim bolj izenačene in da bodo imele stalno na voljo čisto pitno vodo ter zadostno zalogo kakovostne hrane v plodišču.
- Preventivni ukrepi za zaščito čebeljih družin pred varozo in drugimi boleznimi naj bodo na območju preletne razdalje čebel čim bolj enotni.
- Z veterinarjem se moramo osebno pravočasno posvetovati o preudarni uporabi akaricidov.
- Pravočasno si moramo zagotoviti zdravila za zatiranje varoj.
- Izogibati se moramo uporabi zdravil v dneh, ko so čebele izpostavljene stresu, na primer med prevozom, krmljenjem, preselitvijo v drug panj ali ob drugih notranjih in zunanjih vplivih, povezanih predvsem s spremembami glede živalnosti družine, temperature, vlage in ventilacije v panju.
- O morebitnem sumu varoze moramo čim prej obvestiti veterinarja (poškodovane čebele se težko gibljejo, ne morejo leteti, pojavi se odmiranje čebelje zalege, odmiranje ali izginjanje čebel).

Tehnološki in zdravstveni preventivni ukrepi, ki jih dosledno upoštevamo in izvajamo že od zgodnje pomladi naprej, so neizogibni za uspešno zatiranje varoj. V vsakem čebelarstvu morajo biti dobro načrtovani in natančno izvedeni, pri tem pa so nujni povezovanje, sodelovanje in dobro usklajevanje med čebelarji na širšem območju ter sodelovanje z območnim veterinarjem. ■

Po uporabi sredstva ApiBioxal po priloženih navodilih pometal mrtvice

V prvi letošnji številki SČ sem prebral članek Milana Megliča z naslovom »Kdo nas zavaja«. Bil sem ga zelo vesel, ker mi je postalo nekoliko lažje pri duši, saj sem po uporabi sredstva ApiBioxal po priloženih navodilih štiri dni pred čebelnjakom na veliko pometal mrtvice. Sem pri 75 letih, 30 let čebelarim kot samouk, saj nikoli nisem imel mentorja. Vendar preberem vse, kar mi pride pod roke, in ne izpustim nobenega predavanja. Doslej zaradi varoj nisem izgubil še nobene družine, tudi po zaslugi knjige g. Megliča, saj sem jo večkrat prebral. Ko sem prebral omenjeni članek, sem sklenil, da se bom oglasil tudi sam.

Kot vsako leto sem tudi lani za zatiranje varoj uporabil sredstva, ki jih priporočajo veterinarji VF NVI. Poleti 2014 sem od 27. 7. do 19. 8. varoje zatiral s sredstvom Api Life Var. Z odpadom sem bil zadovoljen. Od 5. 9. do 14. 9. sem jih zatiral z mravljinčno kislino, in sicer dvakrat s šokmetodo. Odpad je bil zmeren. Jesensko zatiranje s sublimacijo oksalne kisline sem izvedel med 1. 10. in 15. 11., in to od dvakrat do štirikrat s presledki od 6 do 8 dni. Večji odpad je bil samo pri nekaj družinah. Ob zimskem zatiranju varoj družine že najmanj 10 let pokapam z oksalno kislino. Tokrat sem 29. 11. uporabil sredstvo ApiBioksal po priloženih navodilih. Še pred tem sem

zato, ker se mi je predpisana koncentracija zdela zelo visoka, poklical veterinarjo VF NVI in ta mi je zatrdila, naj delam po navodilih. Če bi mi rekla, da pri nas s tem zdravilom še nimamo izkušenj, morda ne bi naredil neumnosti. Družine sem ocenil, porabil 27 ml raztopine na družino oziroma 570 ml na 137 ulic oz. preračunano 4,19 ml na zasedeno ulico, to pa ne bi smelo biti preveč. Ko sem prišel naslednji dan pred čebelnjak, pa je bilo po tleh vse črno mrtvic. Prvi dan sem jih pometal smetišnico in pol (smetišnica je kar velika), prav toliko tudi drugi dan, tretji dan eno smetišnico in četrti dan še polovico smetišnice.

S tem pisanjem sem nekoliko odlašal, pravzaprav sem že skoraj odstopil od njega, ker odgovornost za vse posledice pač raje pripišem sebi, kot da bi iskal vzroke drugod. Ko pa sem v drugi številki SČ prebral odziv prof. Tadeja Malovrha in prof. dr. Andreja Kirbiša na članek g. Megliča, sem se odločil, da tudi sam povem svoje izkušnje. Zaradi takšnega odnosa pristojnih do zdravljenja čebel pri nas bomo morali čebelarji bolj verjeti svojim izkušnjam. G. Megliču in kranjskogorskim čebelarjem želim še naprej uspešno delo v interesu slovenskega čebelarstva.

K. P., čebelar z Dolenjskega
(Podatke hranimo v uredništvu.)

Še enkrat o občutno previsoki ceni potrdil, ki jih izdaja VF NVI

Zadnje čase ČZS znova kličejo čebelarji in se pritožujejo zaradi nerazumljivo visoke cene izdaje potrdil za usposabljanje s področja zdravstvenega varstva čebel, ki jih zaračunava VF NVI (8,60 evra za eno potrdilo). Vse upravičeno jezne čebelarje in čebelarke obveščam, da je ČZS zaradi nerazumljivo visoke cene izdaje potrdil pred več kot letom dni protestirala pri vodstvu fa-

kultete, v okviru katere deluje NVI (www.czs.si/novice_podrobno.php?sif_no=3504). Žal, neuspešno, saj je taka praksa VF pri izdajanju vseh potrdil, zato cena po njihovem mnenju ni posebej visoka. O tem smo takrat obvestili tudi ministra MKGP. ČZS še enkrat prosi vodstvo fakultete, ki izdaja potrdila, da preuči, ali je ta cena res realna.

Boštjan Noč, predsednik ČZS

MIZARSTVO JF ČEBELARSTVO
Jernej Furlan

prašilčki (5s, 7s)
až-panji (9s, 10s, 11s, 12s)
až-panji (11+3)
trietražni až (9s, 10s)
lipovi satniki
dadant blatt (10s-lr tloris, 6s naklada)
lr-panji (1/1, 2/3)
*od sedaj možnost testnega vložka v až panjih

AKCIJSKE CENE V APRILU
7-satni AŽ-prašilček: **samo 51 EUR!**

KAKOVOSTNI
PANJI
UGODNE
CENE

IZKORISTITE DODATEN 7% POPUST OB NAKUPU NAD 15 PANJEV!
 Natančno izdelani panji, iz kakovostnega sušenega smrekovega lesa, lepljeni z vodoodpornimi lepili, masivne notranje stene, vključujejo lipove satnike.

Jereslavec 28
 8258 Kapele
 GSM: 031-699-864
 E-mail: furlan.jernej@gmail.com

Medovite trajnice – kdaj jih sadimo?

Jožica Golob - Klančič*, trajnice@trajnice.com

Kar nekako navajeni smo razmišljati o spomladanskih saditvah, kljub temu pa nas čas vedno znova prehiti, ker je spomladi veliko dela tudi pri čebelah. Potem se morda pojavi še deževno obdobje, ko ne moremo brkljati po zemlji, pomladi je prehitro konec in sajenje smo spet zamudili. V resnici vidimo probleme tam, kjer jih ni!

Tako kot vse druge trajnice tudi medovite pravzaprav lahko sadimo skoraj vse leto, če je le izpolnjenih nekaj pglavitnih pogojev.

Ko ob koncu poletja že primanjkuje paše, je posebej dobrodošlo cvetenje jesenskih aster. Pomembno pa je, da na normalnih tleh niti ne občutijo poletne suše.

Najprej se moramo odločiti za primeren prostor, na katerega bomo posadili novo rastlino, tako da bo imela vsaj nekaj let mir pred hojo, vožnjo, gradbenimi in drugimi posegi v prostor. Novi nasad mora biti umeščen tudi tako,

da bo dobro dostopen tako za čebelarja in čebele kot tudi za morebitne obiskovalce.

Potem moramo za saditev temeljito pripraviti zemljo. Zrahljamo jo vsaj za lopato globoko, očistimo morebitnih plevelov in dobro pognojimo z organskimi gnojili. Korenin trajnih plevelov v zemlji ne sme biti niti v sledovih, sicer se bodo z leti neobvla-

* univ. dipl. inž. hortikulture in krajinske arhitekture

Mačja meta je neuničljiva, po prvem cvetenju jo močno porežemo, potem pa bo vedno znova zacvetela in medila in medila ...

dljivo razmnožili, saj jih med trajnicami ni mogoče dovolj učinkovito pleti.

Pomemben pogoj je tudi, da si vzamemo čas za temeljit razmislek, načrtovanje in potem še za uživanje ob sajenju. Vsakršen vrt in vsakršno delo na vrtu nam mora namreč biti v veselje in zadovoljstvo, saj se ga v nasprotnem nima smisla niti lotevati.

Če imamo na voljo trepežne sadike, ki niso bile vzgojene v rastlinjaku ali v šotnici in ki k bogati rasti in razkošnemu cvetenju niso bile spodbujene s kemičnimi sredstvi, lahko sadimo vedno, da le zemlja ni zamrznjena, ker takrat tega fizično ne moremo opraviti. Torej morajo biti sadike vzgojene asketsko, v lončkih in dobro ukoreninjene. Če bomo sadili neposredno pred sušnim obdobjem, bo seveda treba takšne sadike z nekajkratnim zalivanjem zavarovati pred izsušitvijo. V toplem ali celo vročem delu leta pa se sadike iz lončkov z navadno vrtno zemljo zelo hitro vrastejo v zemljo in v veselje čebelarja in čebel same poskrbijo zase. ■

Vseslovenska akcija »Človek posadi, čebela opraiš«

V okviru letošnje vseslovenske akcije »Človek posadi, čebela opraiš«, ki jo skupaj s pokroviteljem, podjetjem Medex, organizira ČZS, je 18. marca 2015 v protokolarnem centru Brdo pri Kranju za lopato prišla celotna Vlada RS. Ministrski zbor se je s sajenjem sadik lipe dejavno vključil v projekt zasa-janja in sajenja medovitih rastlin. Cilj akcije je, da bi na javnih površinah sadili in sejali medovite rastline in da bi vsak Slovenec posadil ali posejal vsaj eno medovito rastlino. Posnetek dogodka ob sajenju lip Vlade RS si lahko ogledate na spletni strani ČZS: www.czs.si/objave_podrobno_czs/5802. ČZS

ČZS in Semenarna Ljubljana podpisali dogovor o medsebojnem sodelovanju

V Semenarni Ljubljana se zavedamo, da je kmetijstvo v zadnjem času pod velikim pritiskom globalnega trga. Interesi globalnih korporacij po navadi niso v soglasju z ohranjanjem čebel, čmrljev in metuljev. Zaradi oženja kolobarja na slovenskih kmetijah se zmanjšuje tudi količina čebelje paše. Ker smo ljudje odgovorni za ohranitev čebel in ker verjamemo, da se z majhnimi, a vztrajnimi koraki daleč pride, smo v Semenarni Ljubljana z veseljem podpisali sporazum s ČZS. Namen je skupen – dolgoročno sodelovati in vztrajati pri varovanju čebel, okolja in kulturne dediščine, saj je to za Slovenijo zelo pomembno. Sodelovali bomo na različnih področjih, tokrat naj poudarim le sajenje medovitih rastlin. Za ta namen smo v Semenarni Ljubljana pripravili priročna majhna pakiranja semen medovitih rastlin, ki so primerna tudi za zeleno gnojenje naših vrtov. V naši ponudbi so seme ajde, facelije, bele gorjušice, oljne redkve, lucerne, perzijske detelje, medene detelje, inkarnatke in mešanice medovitih rastlin za zeleno gnojenje, imenovane Biovrt.

Ponudbo smo razširili tudi za slovenske vrtove. Na voljo je nov izbor dišavnic, od različnih sort mete, žajblja, bazilike, šetraj, timijana do številnih cvetic, na katerih bodo lahko čebele nabrale obilo medicinske. S setvijo okrasnih cvetic lahko vsak posameznik tudi sam prispeva k ohranitvi čebel in drugih opravevalcev. Na naše vrtove v okolici hiš in stanovanjskih naselij lahko posadimo okrasne rastline, ki so tudi medovite, tako da bodo dodaten vir medicinske in cvetnega prahu za čebele, čmrlje, metulje in druge opravevalce. Izbor cvetočih rastlin je zelo pester in upamo, da vam bo v pomoč pri urejanju vaših okrasnih vrtov in gredic. Setev cvetic je tudi idealna izbira ob kolobarjenju. Ponudbo medovitih rastlin si lahko ogledate v katalogu medovitih rastlin na spletni strani Semenarne Ljubljana.

Za člane ČZS bomo v Semenarni Ljubljana pripravili tudi posebne ponudbe in vas o njih redno obveščali.

Zaveze Semenarne Ljubljana v dogovoru o sodelovanju so:

1. Semenarna Ljubljana bo čebelarjem iz občin, ki se bodo na natečaju »Do čebel najbolj prijazna občina« uvrstila na prva tri mesta, podarila po tri vrečke semen različnih medovitih rastlin.
2. Semenarna Ljubljana bo na tekmovanju mladih čebelarjev 9. maja v Metliki vsakemu tekmovalcu podarila po eno majhno vrečko semen medovite rastline;
3. Semenarna Ljubljana bo od 1. aprila 2015 naprej vsem čebelarjem s člansko kartico ČZS v svojih prodajalnah omogočila nakup vseh medovitih rastlin s 15-odstotnim popustom.
4. V okviru projekta »Kar sejemo, to žanjemo« bo Semenarna Ljubljana postala BOTER ene izmed kmetijskih srednjih šol in ji zagotovila seme AJDE.
5. V prodajalnah Semenarne Ljubljane bodo semena medovitih rastlin posebej označena.
6. V prvi polovici aprila (14 dni) se bo Semenarna Ljubljana vključila v vseslovensko akcijo sajenja oz. sejanja medovitih rastlin, tako da bo vsem kupcem omogočila poseben popust pri nakupu medovitih semen. Naš cilj je, da bi vsak Slovenec posejal ali zasadil vsaj eno medovito rastlino.
7. Semenarna Ljubljana bo vse leto od vsake prodane medovite rastline namenila en cent v Sklad za ohranitev kranjske čebele.

Iztok Verdnik, vodja Sektorja za korporativno komuniciranje in marketing

Medikoel

INHALACIJA AEROSOLA IZ PANJA

Ponujamo sete za izvajanje inhalacijske aerosolne apiterapije iz panja, API-AEROSOL I (set z naravnim vlekrom) in API-AEROSOL II (set s prisilnim vlekrom).

KONCENTRATI ZA MEŠANJE V MED

Pri nas dobite tudi kakovostne koncentrate za mešanje v med iz ameriškega slamnika (125 g) in soka rdeče pese (125 g).

Medikoel d.o.o., Jalnova cesta 2, 4240 Radovljica, T: 04 537 85 10, M: 041 618 755
 info@medikoel.com, www.medikoel.com, www.s-mediko.com

Čebelarški mojstri v Makedoniji (II. del)

Če bi bilo po njihovem, bi nas v Kumanovu zadržali ves dan, žal pa smo morali naprej, čeprav smo se tudi mi počutili, kot da smo pri prijateljih in se nikakor nismo mogli odpraviti naprej. Pozno popoldne smo prispeli v Skopje. Namestili smo se v hotelu v centru mesta, zato smo si lahko ogledali njegovo središče – najprej na panoramski vožnji, potem pa še med večernim sprehodom. Množica stavb v grškem slogu, med njimi pa široki bulvarji in številni velikanski bronasti kipi na prav tako velikanskih marmornatih podstavkih. Če bi imeli nekaj dni časa, bi se bilo lepo sprehoditi in občudovati vso to umetnost. Moj estetski čut pa je bil nekoliko prizadet, ker vseh teh veličastnih stavb in kipov ne povezuje prav nič – nobena zelenica ali park, ograja, klančina, stopnišče ali asfaltirano parkirišče. Med njimi je zgolj razrit makadam in množica križem kražem parkiranih avtomobilov. Škoda, da za ta del zmanjkuje denarja. Skopje obnavljajo že vse od potresa leta 1963, pa obnovi še ni videti konca.

Zjutraj smo se odpravili proti Ohridu. Vozili smo se mimo velikanskega umetnega Mavrovskega jezera, ki napaja največjo makedonsko hidroelektrarno. Ob graditvi jezera so morali potopiti kar nekaj vasi. Legenda pravi, da se nekateri prebivalci nikakor niso bili pripravljene izseliti iz svojih hiš. Ko je bil jez zgrajen, so v jezero spustili vodo, in ko se je ta dvignila do hiš, je neko dekle steklo v cerkev in zvonilo toliko časa, da so se še zadnji ljudje, ki so se zdaj ustrašili za svoja življenja, umaknili na varno. Za pogumno dekle je bilo, žal, prepozno. Po tem dogodku pa z von in utihnil, saj ga je po pripovedovanju ob določenih dneh še vedno slišati. Kakor koli, kadar je gladina vode nekoliko nižja od najvišje, je še vedno mogoče videti vrh zvonika – in mi smo ga videli.

Na tej poti smo naredili še dva postanka. Najprej smo si ogledali neko čebelarstvo, vendar se to, vsaj meni, ni zdelo nič posebnega, razen da ima čebelar več kot 200 LR-panjev (zdaj vidite, kako sem razvajena!). Drugič smo se ustavili v bližini Mavrova in si ogledali čudovit samostan sv. Jovana Bigorskega iz 19. stoletja. Velikanska stavba, zgrajena iz kamna in lesa, je pred leti, žal, pogorela, zdaj pa je v celoti obnovljena in vredna ogleda.

V Ohrid smo prispeli v temi ter prespali v čudovitem hotelu v sobah s pogledom na to makedonsko morje, kot pravijo Makedonci svojemu čudovitemu jezeru. Tudi ohridske bisere smo kupovali, saj so bile trgovine v središču mesta odprte celo do polnoči. Ohridski biseri so narejeni iz lusk ribe luskarice, ki živi samo v tem jezeru in ki jo prav zaradi lusk množično lovijo, tako da je že skoraj izumrla. Naš

Foto: Marija Svec

Čebelarstvo pod Mavrovovim jezerom

vodnik je v zvezi s tem sicer dejal, da tudi če bi bilo jezero veliko kot Jadransko morje in če bi bile vse ribe v njem luskarice, to še vedno ne bi zadostovalo za izdelavo tolikšne količine nakita, kolikor ga prodajo kot ohridske bisere. Seveda nam je to povedal rekel šele potem, ko smo se ženske že izdatno založile z nakitom iz njih!

Zjutraj smo se odpeljali še v Strugo, kjer smo si želeli ogledati še eno čebelarstvo, a nas je na žalost močil dež, zato smo se tam mudili le kratek čas. Mož ima precejšnje čebelarstvo, saj se mu zaradi bližine Ohrida, ki je zelo obiskan turistični kraj (samo ob jezeru je 260 hotelov), to splača. Ves svoj med brez težav proda po višji ceni kot čebelarji drugod po državi. Čebelarji z LR-panji, ker mu ustreza, da sta mediščno in plodiščno satje enako veliki. Pokazal nam je, kako za svoje čebelarstvo vzreja matice. Bilo je tako smešno preprosto, da sem si rekla: »Maddonca, to bom pa tudi jaz naredila!« Zapisala si pa nisem. Vem, da je medišče postavil dol, iz plodišča dodal nekaj satov zalege in dotresel čebele iz medišča. Kaj pa je naredil potem – se kdo spomni?

Kakor koli, to so bile zadnje ure Makedonije, saj smo pozneje videli samo še minarete. Vsepovsod nove, čudovite hiše, večina nenaseljenih, nekaj že pošteno zaraščenih z grmovjem. Albanci so namensko kupovali in drago preplačali nekakovostno makedonsko zemljo ob meji ter na njej zgradili svoje vasi. Narod, ki se je desetletja ponašal, da je edina ateistična država v Evropi, zdaj tam zida svoje džamije. Pet hiš – en minaret, deset hiš in več – dva minareta. Kamor ti seže oko – sami minareti. Na tistih par kilometrih od Struge do albanske meje jih je bilo več kot potem v vsej Albaniji.

Česa so se Albanci po drugi svetovni vojni bali, ne vem. Ko smo prečkali makedonsko-albansko mejo, je bilo ob cesti toliko betonskih bunkerjev, da

smo samo strmeli. Zdaj jih uporabljajo za bivališča ovac. No, je bil naš komentar, vsaj enkrat so uporabni za nekaj koristnega!

Pot čez Albanijo in nato čez Črno goro bi lahko bila enolična, vendar smo v bližini vasi ob cesti vsake toliko videli stojišča čebel v nakladnih panjih. Nekje jih je bilo po pet, drugje nekaj več, nikoli pa ne več kot petnajst. Zabavali smo se s tem, kdo bo prvi spet zagledal novo stojišče.

Slovenci smo se in se včasih še zabavamo na račun Črnogorcev, češ da cele dneve posedajo v senci in nič ne delajo. Ko se voziš po taki pokrajini, te na trenutke stisne v prsih. Na eni strani hribovit, strm svet, poraščen z gozdovi tako slabe kakovosti, da je njihov les komaj za drva, na drugi strani pa ravnina – ampak kakšna! »Kamen, kamen, ki ga ne odnese milijone ramen,« je nekoč napisal Srečko Kosovel za svoj Kras. Še sreča, da nikoli ni bil v tem delu sveta, ker bi se mu potem Kras zdel kot raj! Poleti je tam suša, temperatura pa se povzpne na 40 °C. Teren še za ovce ni, kaj šele za kako njivico! Vendar tudi v Albaniji in Črni gori vsepovsod vidiš nove hiše. Najpogosteje jih zgradijo ljudje, ki garajo nekje v Evropi in si vse življenje odtegujejo od ust, da si lahko na rodni grudi sezidajo svoj dom, potem pa tja hodijo na dopust za kak teden na leto ali še to ne.

Ker nam je zmanjkovalo časa, smo po albanškem glavnem mestu Tirana naredili le krožno vožnjo in se ustavili samo za eno kavico. Tudi skozi Črno goro smo šli zelo hitro. Vedno smo se malo bali mejnih prehodov, predvsem zaradi zastojev, ki bi nastali zaradi pregleda prtljage, čeprav nismo imeli veliko za cariniti. Kdo bi vedel, da pivo Zlatorog dviguje rampe! Še sreča, da smo to ugotovili pravočasno, saj ga poznajo vsi cariniki in policisti in očitno tudi zelo cenijo. Je kdo preštel, koliko mejnih prehodov smo prevozili?

Iz Tirane smo se mimo Podgorice in Nikšiča peljali v Bosno. Bila je že noč, glavna cesta po dolini reke Tare pa tako ozka, da smo mislili, da smo se izgubili in se bomo naslednji hip znašli na neki gozdni poti. Tako smo se šalili, ker je nasproti nam vozilo

toliko turističnih avtobusov, ki se jim je bilo treba izogniti, da smo imeli občutek, da ne bomo prišli nikamor. Res smo v Sarajevo prispeli šele okoli treh zjutraj, pa mislite, da smo šli spat? Vedeli smo, da mora prihodnje jutro avtobus počivati (ne voznik, ampak avtobus – le kdo se je tega spomnil!). Prenočili smo v središču mesta in tik ob vhodu v naš hostel je bil bar, pa smo si malo privoščili. Kljub temu smo zjutraj zgodaj vstali in se šli približno dvesto metrov stran na Baščaršijo zbujat s pravo turško kavico. Mmmmm!

Ker nobena lepa stvar ne traja večno, se je bilo treba odpraviti proti domu. Čebelar, s katerim smo bili v Bosni dogovorjeni za obisk, se na naše telefonske klice ni odzival, sam pa nas tudi ni poklical. Čeprav smo vedeli, kje živi, smo se odločili, da se odpeljemo mimo in naravnost domov. Če sem bila sama utrujena in sita vsega, so bili drugi verjetno tudi, zato si mislim, da mi te odločitve ni nihče zameril.

Na poti domov sem poslušala, kako so nekateri hvallili naš izlet in organizacijo. Preden smo odšli na pot, smo nakupili nekaj pijače in seveda tudi hrane za prvo silo. S sabo smo imeli lonec, vodo in plinski gorilnik ter cel kilogram kave. Nekatere udeleženske izleta, ki bi lahko bile samo gostje, saj so za pot plačale, so s seboj prinesle goro doma pečenih sladkih dobrot. V vseh hotelih oz. hostlih, v katerih smo prespali, smo si priskrbeli t. i. »suhi obrok«. Seveda smo imeli s seboj tudi mizo. Namesto da bi šli nekam na kosilo, smo se ustavili, kjer smo hoteli in kadar smo hoteli, potegnili mizo iz avtobusa, prinesli hrano in pijačo, skuhali kavo in si naredili mali piknik. Bilo mi je v zadovoljstvo, ko sem opazovala, kako so se vsi trudili, da bi prispevali svoj delček – eni so kuhali kavo, drugi zbirali smeti v vrečo, tretji delili pijačo ali hrano ali krožnike in pribor. To je bilo pravo tovariško ozračje, zaradi katerega verjamem, da je bil izlet kljub skoraj 2400 km dolgi vožnji in kljub vsem naporom, ki spremljajo tako vožnjo in postanke na njej, resnično lep. Da je bil tak, smo zaslužni vsi – lepega smo naredili skupaj!

Pa sem na začetku napisala, da nimam česa povedati?

Marija Sivec

”Čbelica na rajžo gre”

Izdelava prevoznih čebelnjakov
prilagodljiva notranja stena

Anton Ciglič s.p.
www.cebelnjaki.si, info@cebelnjaki.si
telefon: 031 681 589

Šivanka ostra kakor želo

Čebelar Ivan Mali je bil rojen leta 1920 v Letenicah, kjer živi še zdaj, in je s svojimi 95 leti eden izmed najstarejših čebelarjev v Sloveniji. V svojem življenju se je naučil ravnati z ostrimi stvarmi, tako s šivankami kot tudi z želi. Oster pa je tudi njegov razum, saj mu je omogočil, da se je marsičesa naučil sam, zgolj z opazovanjem drugih pri delu.

Foto: MB

95-letni čebelar Ivan Mali

Po poklicu je namreč krojaški mojster – »švajnkar«, kot si pravi sam. Življenjski poklic mu je bilo šivanje, čebelarstvo pa mu je bilo hobi. Srednjo obrtno šolo, smer krojaštvo, je obiskoval v Tržiču. V šoli so bili vsi vajenci. Ob ponedeljkih in petkih so imeli pouk, preostale delovne dneve pa so bili v uku pri mojstrih. Preden je 20. decembra 1945 dobil obrtno dovoljenje in še pred tem pri obrtni zbornici opravil izpite za krojaškega mojstra – to mu je omogočilo, da je delal kot samostojni krojač, je več let delal kot krojaški pomočnik.

Včasih, že davno v preteklosti, so vedeli, kako koristni so čebelji pridelki, zato so bile čebele pri ljudeh že od nekdaj kot družinski člani. Tudi v njegovi družini so imeli čebele. Njegov oče je bil kmet, ki je tudi čebelaril. Sam je začel čebelariti že v otroštvu, ko je bil star osem let. Čebelarjenja se je naučil mimogrede od očeta. Za to dejavnost sicer pravi, da ni nikakršna znanost, potrebne je samo nekaj volje ter nekaj učenja in branja. Sam se je marsičesa naučil zgolj z opazovanjem. Človek lahko že z očmi ukrade znanje drugemu. Opazuješ in si za-

Foto: Katja Štern

Kljub visoki starosti sam opravlja čebelarska opravila.

pomniš. Oče mu je vedno govoril, naj po svetu hodi z odprtimi očmi in ohrani tisto, kar je dobro, tisto, kar je slabo, pa naj pozabi. Njegova teta in njen mož sta že pred 2. svetovno vojno čebelarila s 15 AŽ-panji, ki sta jih izdelala sama, poleg tega pa sta sama postavila tudi čebelnjak. Za njima je čebelarstvo prevzel g. Mali. Še zdaj čebelarji z 10-satnimi AŽ-panji in lani je v njih zazimil sedem čebeljih družin. Ker so bile tri družine slabiči, jih je združil, tako da bo letos izzimil štiri. Do čebeljih družin goji veliko spoštovanje. Zaradi njihovih lastnosti jih razume kot del človeške družine. Če so odnosi med ljudmi dobri, lahko dosežeš vse, zato je treba tudi čebelam malce pomagati in rezultat bo tu. Velikokrat so bile zanj čebele pomembnejše kot delo, kajti kadar je bilo treba točiti, je odložil vse delo delavnic in se odpravil k čebelam.

Ker čebelarji že zelo dolgo časa, se spominja tako dobrih kot slabih čebelarskih letin. Za prejšnje leto je tudi sam potrdil, da je bilo tako slabo kot še nikoli dotlej. V osemdesetih letih se mu je prvokrat zgodilo, da ni pridelal niti žlice medu. Povsem drugačno je bilo leto 2006, ko je točil kar trikrat, in to po 45 kg medu na panj. V tem prelepem koncu Gorenjske je sicer mogoče pridelati cvetlični in dobro ocenjen gozdni med. V zvezi s tem je povedal, da je bila zavest javnosti glede medu nekdaj zelo nizka. V preteklosti je bil namreč med samo med, sort niso poznali, prav tako pa tudi ne različne kakovosti tega čebeljega pridelka. Cvetlični med je bil včasih bolj cenjen, saj je v zavesti ljudi predstavljal pojem medu. Spominja pa se tudi, kako je v drugi polovici septembra, ko je odcvetela ajda, točil ajdov med. Z ajdo posejanih polj je bilo toliko, da so v te kraje svoje čebele dovažali tudi prevaževalci. V Letenicah so v tridesetih letih postavili tri večje nove čebeljnake z žnideršiči. Ker je imel v svojem čebelnjaku zasedeno samo tretjino razpoložljivega prostora, je preostali del jeseni prepustil v uporabo prevaževalcem na ajdovo pašo.

Ker je že dolgo na svetu, ima tudi svojevrsten pogled na zgodovino čebelarstva. Po njegovem mnenju je največji dosežek v razvoju čebelarstva prehod s kranjčev na AŽ-panje, kar je dandanes za marsikoga samoumevno. Ljudje so tedaj videli, da je AŽ-panj zlata naložba, saj ob točenju zaradi premičnih satov ni bilo treba uničiti čebeljih družin, poleg tega pa je bilo mogoče tudi večkrat točiti. Večkratno točenje je omogočilo tudi boljše razlikovanje med vrstami medu.

G. Mali je leta 1958 ustanovil prvo čebelarsko društvo na območju Gorič in bil tudi njegov predsednik. Ker društva ni registriral, zdaj uradni začetek društvenega delovanja na tem območju uvrščajo v poznejši čas, ne glede na to, da so v prvem društvu

imeli društveni prapor in praznovali čebelarški praznik. Društvo je svoje delo začelo povsem na novo, pozneje pa je bil njegov razvoj vse bolj skokovit. G. Mali je zdaj član ČD Goriče.

Po njegovem mnenju je razlog za njegovo visoko starost v tem, da v življenju nikoli ni bil lačen. Če bomo trdo delali, bomo tudi dobro živeli. Ob nedeljah je vedno jedel dobro nedeljsko kosilo z govejo juho in mesom. Za tako dolgo življenje ima gotovo zasluge tudi med, ki ga uživa kar z veliko žlico in ga poplakne z mlačno vodo, gotovo pa je za to potrebna tudi življenjska modrost, ki človeka ohranja pri dobrem zdravju. V življenju je treba delati tisto, kar te plemeniti, in bežati stran od tistega, kar te uničuje. Tudi denar je za to, da ga porabimo, zaslužimo pa ga lahko z vsakim, še tako majhnim, a dobro opravljenim delom, in tako lažje preživimo. Takšnega dela se sam nikoli ni branil in zato tudi nikoli ni bil brez denarja. Dandanes so ljudje neučakani, življenje hočejo zgrabiti z obema rokama. Nekateri hočejo vse vnaprej pojedsti in menijo, da se marsikaj niti ne splača početi, ker je zaslužek premajhen.

Sam trdi nasprotno: vse se splača, tudi le nekaj čebeljih družin, saj bodo nekaj dale.

T. i. mojster za vse je sposoben narediti marsikaj, zato je vreden denarja, poleg tega pa zna živeti z nizkim dohodkom, čeprav nekateri niti z velikim ne znajo. G. Mali je s svojim dolgim in uspešnim življenjem dokazal, da ima prav, kljub temu da so se mu v mladosti zdaj sicer že pokojni sovrstniki posmehovali zaradi njegove pridnosti. G. Maliju smo lahko hvaležni za zgled velike osebnosti. **MB**

Foto: Katja Štern

Čebelarsko veselje pred čebelnjakom

OBVESTILA ČZS

Program izobraževanja preskuševalcev medu v letu 2015

Program izobraževanja preskuševalcev medu, ki je bil oblikovan leta 2008, obsega 50 pedagoških ur, od tega 14 ur predavanj, 33 ur vaj in 3 ure zaključnega preverjanja znanja.

Zaradi obsežnosti izobraževanja menimo, da ga je smotno razdeliti na tri stopnje, ki bi potekale v treh ločenih časovnih obdobjih. Tak način šolanja bi omogočil, da kandidati bolje utrdijo usvojeno znanje in ga nadgrajujejo glede na svoje potrebe, poleg tega pa bilo izobraževanje tudi finančno prijaznejše do samoplačnikov.

- Prva stopnja: Uvod v senzorično analizo medu (tri dni, 19 ur; 200 EUR),
- druga stopnja: Senzorična analiza medu, osnovna (dva dni, 13 ur; 180 EUR),
- tretja stopnja: Senzorična analiza medu, nadaljevalna in izpit (tri dni, 18 ur; 200 EUR).

Pogoj za vpis v višjo stopnjo programa je končna predhodna stopnja in vsaj 90-odstotna navzočnost na predavanjih in vajah za vsako stopnjo. Kandidati, ki bodo v okviru tretje stopnje izobraževanja uspešno opravili praktični in teoretični izpit, bodo prejeli potrdilo »Senzorični preskuševalec medu«. V skladu z določbami Pravilnika o senzoričnem ocenjevanju medu v Sloveniji (ČZS, 2014) lahko senzorični preskuševalec medu sodeluje na senzoričnih ocenjevanjih medu v naši državi. Poleg sodelovanja

na ocenjevanjih medu mora senzorični preskuševalec vsaki dve leti opraviti obnovitveni seminar s področja senzorične analize medu. Obnovitveni seminar za preskuševalec medu obsega pet pedagoških ur, program tovrstnega seminarja pa obsega nekatere senzorične preskuse za preverjanje preskuševalcev, ocenjevanje vzorcev medu in seznanjanje z aktualnimi temami na področju senzorične analize medu. Cena obnovitvenega seminarja je 48 EUR.

Predvideni termini izobraževanja v letu 2015:

- prva stopnja: 6., 7. in 8. maj (sreda–petek),
- druga stopnja: 22. in 23. junij (ponedeljek–torek),
- tretja stopnja: 26., 27. in 28. avgust ali 2., 3. in 4. september (sreda–petek),
- obnovitveni seminar za pokuševalce medu: 23. junij (torek).

Rok za prijave je najpozneje 15 dni pred začetkom posamezne stopnje izobraževanja. Prijavljeni kandidati bodo prejeli vse potrebno gradivo. Najmanjše število kandidatov za izvedbo izobraževanja je deset. Izobraževanje bo potekalo v prostorih Oddelka za živilstvo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, Jamnikarjeva 101, Ljubljana. Prijave in informacije: Mojca Korošec, e-pošta: mojca.korossec@bf.uni-lj.si, tel. 01/320 37 26.

Doc. dr. Mojca Korošec

Posodobljene Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu

Čebelarstva zveza Slovenije je v sodelovanju z Upravo za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin posodobila Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu po načelih sistema HACCP (v nadaljevanju smernice). Omenjena uprava je posodobljene smernice tudi potrdila. Največ sprememb je na področju označevanja čebeljih pridelkov in krmiljenja čebel. V smernicah je opredeljena analiza tveganja za krmiljenje čebel s konzumnim sladkorjem, zato bodo čebelarji, ki jih bodo upoštevali, lahko konzumni sladkor za krmiljenje čebel še naprej kupovali v živilskih prodajalnah. Čebelarji, ki smernic ne bodo upoštevali, pa bodo morali bodisi sami pripraviti analizo tveganja za krmiljenje čebel s konzumnim sladkorjem bodisi krmni sladkor kupiti v kmetijskih trgovinah oziroma čebele krmiti s kupljeno krmo (npr.

s pogačami in sirupi, ki jih prodajajo čebelarstva in kmetijske trgovine).

Spremenili smo tudi obrazce ter jih glede na namen pridelave razdelili na sklope. Čebelar, ki prideluje samo med, bo moral izpolniti manj obrazcev kot čebelar, ki prideluje tudi druge čebelje pridelke. Smernice vsebujejo tudi obrazce, ki jih opredeljuje sistem Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo, tako da ne bo treba izpolnjevati dvojnih obrazcev. Pred obrazci je tudi preglednica, ki prikazuje, katere obrazce moramo izpolniti glede na način pridelave. Za dodatna pojasnila smo vam na voljo svetovalci za zagotavljanje varne hrane. Smernice si lahko ogledate na naši spletni strani: www.czs.si/Admin/load.php?sif_ob=13&sif_file=objave_podrobno&sif_parent=5819

Mag. Andreja Kandolf Borovšak, svetovalka JSSČ

Dogodek ob Dnevu Zemlje

22. aprila, ob Dnevu Zemlje, se na Čebelarstva zvezi Slovenije še prav posebej zavedamo pomena ohranjanja okolja, saj je ravno narava tista, ki nas lahko bogato nagradi in nam ponuja izobilje vsega, kar potrebujemo za življenje. V Mozirskem gaju imamo zasajen vrt medovitih rastlin, kjer si lahko obiskovalci ogledajo rastline, ki čebelam nudijo bogato pašo. Poleg tega smo v lanskem letu na ČZS JSSČ zasnovali projekt »Kar seješ, to žanješ« v okviru katerega smo v sodelovanju s srednjimi kmetijskimi šolami in KGZS, botri, ki so darovali sredstva za nakup semen medovite ajde spodbujali setev medovite ajde. K sodelovanju smo povabili tudi otroke stare od 9 – 12 let. Pripravili smo natečaj »Kar seješ, to žanješ« katerega namen je bil spodbuditi otroke k razmišljanju o pomenu narave, varovanju okolja, voda in čebel, ob tem pa smo jih želeli seznaniti tudi s čebelarstvom in čebeljimi pridelki ...

Ob Dnevu Zemlje in ob koncu natečaja »Kar seješ, to žanješ« organiziramo dogodek v Mozirskem gaju, kjer bo ČZS, JSSČ **24. aprila 2015 ob 14.00 uri** v sodelovanju s ČZ SA-ŠA, ČD J. G. Mozirje in EHD Mozirski gaj pripravila slovesno razglasitev zmagovalcev. Vsi, ki so sodelovali na natečaju, so prispevali svoje kreativne ideje, med njimi pa je strokovna komisija izbrala najzvirnejše, najbolj domiselne in

najpristnejše likovne rešitve. Na podlagi izbranih motivov je nastala igra spomin, zmagovalci natečaja pa so tako postali soustvarjalci te miselne igre.

Za nagrajence natečaja in za vse, ki se boste udeležili dogodka, smo pripravili prav posebno presenečenje. **Obiskal nas bo namreč ribič Pepe** in skupaj z njim bomo zapeli, zaplesali in se veselili uspehov zmagovalcev natečaja »Kar seješ, to žanješ«. Poleg prijetnega druženja z ribičem Peptom si boste lahko ogledali tudi razstavo čebelarstva opreme, ki jo bodo postavili čebelarji ČZ SA-ŠA in ČD J. G. Mozirje, in razstavo najboljših motivov, ki so prispeli na natečaj »Kar seješ, to žanješ«.

Razstavo čebelarstva opreme, ki bo v šotoru v bližini čebelnjaka in razstavo najboljših likovnih motivov v kapelici sv. Valentina si bodo obiskovalci lahko ogledali od 24. aprila do 3. maja 2015. Vse dni trajanja razstave boste ob strokovni podpori čebelarjev spoznavali čebelarstvo opremo. Za vse, ki se boste 24. aprila od 14.00 do 15.30 udeležili prireditve, pa bo zagotovljen prost vstop v Mozirski gaj.

Vljudno vabljeni na pomladansko druženje v Mozirskem gaju. Točen program dogodka bo objavljen na spletni strani Čebelarstva zveze Slovenije.

Nataša Klemencič Štrukelj, JSSČ

Pevska skupina ČZS bo imela prve vaje

V četrtek, 19. marca 2015, se je na sedežu ČZS sešla ožja skupina za ustanovitev pevske skupine. Ob tej priložnosti smo izbrali pevovodjo, tako da pevska skupina lahko začne vaditi. Zanimanje za sodelovanje je do zdaj izrazilo 18 pevk in pevcev,

zaradi popolnitve glasovne sestave pevske skupine pa vabimo vse, ki imate željo po petju, da se ji pridružite. Prva vaja pevske skupine bo **v torek, 7. aprila 2015, ob 18. uri**, na sedežu ČZS. Vabljeni!

ČZS

Čebelarstva društva, predlagajte svojo občino za prijazno do čebel!

ČZS že od leta 2011 razpisuje natečaj, v okviru katerega iščemo občino, ki je najbolj prijazna do čebel. Do zdaj so se na razpis prijavljale občine same ter v svojih vlogah pojasnjevale, kako v njihovi lokalni skupnosti skrbijo za ohranjanje čebel, čebelarstva in čistega okolja. Naziv »do čebel najbolj prijazne občine« so doslej osvojile občine Žirovnica, Črnomelj, Šentjur in Slovenska Bistrica. Letos pa bomo v podporo akciji »Človek posadi, čebela oprashi« za oceno občin prosili čebelarje iz ČD. Natečaj bo trajal od 1. aprila do konca oktobra. ČD bomo o možnosti

sodelovanja na natečaju obvestili pisno, po pošti pa bodo prejela tudi obrazec za sodelovanje na njem. Nagrada za občino, ki bo osvojila naziv »do čebel najbolj prijazna občina v letu 2015«, bo brezplačna ureditev javne površine v velikosti 50 m² z medovitimi rastlinami. Nagrado bo prispevalo podjetje Trajnice Golob Klančič. Poleg tega bo Semenarna Ljubljana vsakemu čebelarju iz občin, ki se bodo uvrstile na prva tri mesta, podarila po tri različne vrečice semen medovitih rastlin. Vabljeni k sodelovanju!

Nataša Lilek, svetovalka JSSČ

Razpis za tehnično pomoč čebelarjem

Ker Vlada RS še ni sprejela uredbe o spremembah in dopolnitvah uredbe o izvajanju programa ukrepov na področju čebelarstva v RS v letih 2014–2016, bo MKGP objavilo javni razpis za tehnično pomoč čebelarjem nekoliko pozneje, kot je bilo sprva načrtovano. Javni razpis bomo predvidoma objavili v sredini maja 2015. Povezava do predloga uredbe o spremembah in dopolnitvah uredbe o izvajanju programa ukrepov na področju čebelarstva

v RS v letih 2014–2016 je dostopna na spletni strani ČZS. **Predlog uredbe** predvideva, da je delež sofinanciranja čebeljih panjev s testnimi vložki pri čebelarjih, ki so vključeni v sheme kakovosti, do 100 odstotkov skupne neto vrednosti (brez vštete DDV). Čebelar, ki prejme neto sredstva v vrednosti do 100 odstotkov za sofinanciranje čebeljih panjev s testnimi vložki, mora imeti certifikat sheme kakovosti še najmanj pet let po prejetju teh sredstev. *MKGP*

Povprečna cena medu v prodaji na drobno v letu 2014

UO ČZS je na svoji 15. redni seji, 12. marca 2015, sprejel sklep, na podlagi katerega je v skladu s Pravilnikom o katastru čebelje paše, čebelarstvem pašnem redu in programu napovedi medenja (Ur. l. RS, št. 60/13) ugotovil in potrdil povprečno ceno medu v prodaji na drobno v letu 2014. Ta je podlaga za obračun povračila stroškov, ki jih imajo izvajalci pašnega reda pri razporejanju čebel. **Povprečna**

cena medu v prodaji na drobno v letu 2014 je bila **8,53 EUR/1 kg**. Po pravilniku je pašnina obračunana v vrednosti 10 odstotkov od cene 1 kg medu v prodaji na drobno, to je 0,829 EUR na panj. Vsako višje zaračunavanje pašnine je kršitev pravilnika Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano!

Tanja Magdič, svetovalka JSSČ

Začasna prekinitve sodelovanja s TV Uživajmo.si

Obveščamo vas, da smo zaradi težav z zagotavljanjem prenosov naših TV-oddaj na Televiziji Uživajmo.si prek operaterjev začasno prekinili sodelovanje

z njimi. Sodelovanje bomo obnovili, ko bo televizija začela oddajati na svojem posebnem kanalu.

ČZS

Brezplačne čebelarske spletne strani

Vsi čebelarji člani čebelarskih društev imate možnost brezplačno, za vedno, v obliki, kot jo ponujamo v povezavi: www.publishwall.si/cebelarska.zveza.slovenije pridobiti svoje spletne strani. Vse čebelarske spletne strani bodo med seboj povezane po veljavnih zakonitostih (zveza do vseh, društva do članov, čebelarji in društva do mestnih strani). To pomeni, da obvestilo, ki ga objavi zveza, pride na spletne strani vseh društev in tudi čebelarjev ter na spletne strani mest po Sloveniji, če je to potrebno.

Kaj omogočamo? Vsem čebelarjem omogočamo, da odprejo svoje spletne strani. Pri odpiranju spletnih strani in izobraževanju jim bomo pomagali, tako kot smo pomagali zvezi in društvom. Nad celotnim procesom bomo bedeli toliko časa, dokler se člani čebelarskih društev ne bodo naučili uporabe (ni težko in je enostavno za uporabo). Dodatne informacije lahko dobite na e-naslovu: branko.gaber@gmail.com ali po tel. št.: 031/796 888.

Branko Gaber, PublishWall

Obvestilo o delu terenskih svetovalcev

Obveščamo vas, da je z 31. marcem 2015 prenehala veljati pogodba o koncesiji za opravljanje javne svetovalne službe v čebelarstvu, sklenjena med Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Čebelarstvo Slovenije. Čebelarstvo Slovenije je bila 26. 3. 2015 s sklepom Vlade RS izbrana za izvajanje koncesije za opravljanje JSSČ tudi v obdobju od 1. aprila 2015 do 31. decembra 2020.

Obveščamo pa vas, da bo v novem programu JSSČ spremenjena tako organiziranost kot delovanje terenskih svetovalcev. Novi seznam terenskih svetovalcev bo objavljen v prvi polovici aprila na spletni strani ČZS, www.czs.si. Za dodatne informacije vam je na voljo Tomaž Samec, specialist za področje varne hrane, po tel. št. 040/436 517.

Lidija Senič, vodja JSSČ

Tečaj za čebelarje začetnike v Čebelarstvu Slovenije

ČZS bo organizirala dodaten tečaj za čebelarje začetnike. Tečaj bo potekal v Čebelarstvu Slovenije na Brdu pri Lukovici, vendar le, če se bo nanj do 10. aprila 2015 prijavilo najmanj 40 slušateljev. Največje število prijav je 50, zato pohitite s prijavo! Tečaja se lahko udeležijo le bodoči čebelarji in čebelarji začetniki, ki čebelarijo manj kot tri leta. Natančen urnik z datumi in kraji bodo vsi prijavljeni

kandidati pred začetkom tečaja prejeli po navadni in e-pošti. Na tečaj se lahko prijavite v aplikaciji e-Čebelar (potrebna je poprejšnja registracija) oz. na e-naslov: marko.borko@czs.si. Ob prijavi po e-pošti obvezno navedite: ime in priimek, naslov (ulica, hišna številka, številka pošte, kraj), čebelarstvo društvo, koliko let čebelarite, tel. št. ali št. GSM in e-naslov.

ČZS

Sveta maša pri kapelici svetega Ambroža

Vse čebelarke, čebelarje in druge vabimo, da se v petek, 10. aprila 2015, ob 17. uri, pri kapelici sv. Ambroža pri Čebelarstvu Slovenije udeležite

svete maše, posvečene spominu na vse čebelarje, ki so umrli v minulih letih, in priprošnji za dobro čebelarstvo letino. Vljudno vabljeni!

ČZS in ČD Lukovica

Izposoja maskote

Na ČZS si je za različne prireditve, sejme in dogodke mogoče izposoditi maskoto kranjske sivke. Cena izposoje je 20 EUR. Podrobnejše informacije v zvezi z izposojjo dobite pri ge. Barbari Dimc

po tel. št.: 041/370 409 ali na e-naslovu: barbara.dimc@czs.si. Maskoto si bo mogoče izposoditi od 10. aprila 2015 naprej.

Tajništvo ČZS

Urniki usposabljanj v aprilu

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
8. apr.	17.00	Huda gniloba čebelje zalege, Mali panjski hrošč	dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med.	Čebelarstvo Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, Lukovica	g. Nakrst 031/261 890
9. apr.	17.00	Trženje čebeljih pridelkov	Nataša Klemenčič Štrukelj	Čebelarstvo Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, Lukovica	ga. Klemenčič Štrukelj 040/436 518
Zagotavljanje kakovosti čebeljih pridelkov					
20. apr.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	mag. Andreja Kandolf Borovšak	Dom čebelarjev ČD Škofja Loka, Brode 37, Škofja Loka	g. Novak 041/590 166
20. apr.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Tomaž Samec	KGZS Zavod Ptuj, Ormoška cesta 28, Ptuj	g. Repič 031/484 527
22. apr.	16.30	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Tomaž Samec	Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, Pivola 8, Hoče	g. Vogrinec 041/818 705
24. apr.	17.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Nataša Lilek	Dom na Vidmu, Gregorčičeva 2, Ilirska Bistrica	g. Šabec 070/758 752

Usposabljanja iz Programa ukrepov na področju čebelarstva

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
2. apr.	17.00	Oskrba čebeljih družin med letom	Marija Sivec	Čebelarstvo Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, Lukovica	g. Nakrst 031/261 890
17. apr.	17.00	Sadjarstvo in čebelarstvo	Janez Gačnik	OŠ Podčetrtek, Trška cesta 66, Podčetrtek	g. Uršič 041/454 604
17. apr.	18.00	Oskrba čebeljih družin med letom	Milan Meglič	Center požarne varnosti Domžale (Helios), Količev 2, Domžale	g. Kladnik 041/653 107
22. apr.	17.00	Oskrba čebeljih družin med letom	Zoran Zidarič	Gostilna pri Ribeku, Stojnci 136c, Markovci	g. Kristovič 031/753 114

Izobraževanja Veterinarske fakultete – Nacionalnega veterinarskega inštituta s področja zdravstvenega varstva čebel Uredba 2015

Izobraževanje v okviru programa izobraževanja VF NVI s področja zdravstvenega varstva čebel po uredbi za leto 2015 je predmet javnega naročila, ki opredeljuje izobraževanja na področju zdravstvenega varstva čebel s poudarkom na zdravljenju in obvladovanju varoze in se izvaja po naslednjih vsebinskih sklopih: ugotavljanje in zdravljenje najpogostejših bolezni pri čebeljih družinah, ukrepi za zaščito zdravja čebel s področja obvladovanja varoze, pravilna uporaba zdravil za zdravljenje varoze pri čebeljih družinah in izobraževanje čebelarjev začetnikov s področja zdravstvenega varstva čebel. V kolikor čebelar pri izbranem izvajalcu opravi tovrstno izobraževanje, prejme potrdilo, ki ustreza pogojem iz ukrepa tehnična pomoč čebelarjem.

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
1. apr.	16.00	Pravilna uporaba zdravil za zatiranje varoze pri čebeljih družinah	Alenka Jurič, dr. vet. med.	Čebelarški dom Šmarje pri Jelšah	ga. Jurič 041/900 005
1. apr.	17.00	Pravilna uporaba zdravil za zdravljenje varoze pri čebeljih družinah	mag. Mira Jenko Rogelj dr. vet. med.	Velika sejna soba Občine Trzič, Trzič	ga. Jenko Rogelj 041/645 769
7. apr.	16.00	Pravilna uporaba zdravil za zdravljenje varoze pri čebeljih družinah	Alenka Jurič, dr. vet. med.	Čebelarški dom Hrastnik, Hrastnik	ga. Jurič 041/900 005
7. apr.	16.00	Izobraževanje čebelarjev začetnikov s področja zdravstvenega varstva čebel	mag. Vida Lešnik, dr. vet. med.	KGZS Ptuj, Ormoška cesta 28, Ptuj	ga. Lešnik 041/645 792
7. apr.	17.00	Izobraževanje čebelarjev začetnikov s področja zdravstvenega varstva čebel	mag. Ivo Planinc dr. vet. med.	Osnovna šola Idrija, Lapajnetova 50, Idrija	g. Planinc 041/ 740 805
9. apr.	17.00	Pravilna uporaba zdravil za zdravljenje varoze pri čebeljih družinah	mag. Ivo Planinc dr. vet. med.	Krajevna skupnost Solkan	g. Planinc 041/ 740 805
9. apr.	17.00	Pravilna uporaba zdravil za zdravljenje varoze pri čebeljih družinah	mag. Mira Jenko Rogelj dr. vet. med.	ČRIGG, Rožna dolina 50/A, Lesce	ga. Jenko Rogelj 041/645 769
9. apr.	17.00	Izobraževanje čebelarjev začetnikov s področja zdravstvenega varstva čebel	Alenka Jurič, dr. vet. med.	Restavracija Gaj, Mozirje	ga. Jurič 041/900 005
10. apr.	18.00	Pravilna uporaba zdravil za zdravljenje varoze pri čebeljih družinah	mag. Mira Jenko Rogelj dr. vet. med.	Dom čebelarjev, Brode 37, Škofja Loka	ga. Jenko Rogelj 041/645 769
10. apr.	17.00	Izobraževanje čebelarjev začetnikov s področja zdravstvenega varstva čebel	Martina Škof, dr. vet. med.	Ribnica	ga. Škof 041/650 158
10. apr.	17.00	Izobraževanje čebelarjev začetnikov s področja zdravstvenega varstva čebel	Suzana Skerbiš, dr. vet. med.	Levstikova 8b, Ilirska Bistrica	ga. Skerbiš 041/645 763
10. apr.	16.00	Izobraževanje čebelarjev začetnikov s področja zdravstvenega varstva čebel	mag. Vida Lešnik, dr. vet. med.	Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, Pivola 8, Hoče	ga. Lešnik 041/645 792
11. apr.	9.00	Pravilna uporaba zdravil za zdravljenje varoze pri čebeljih družinah	Alenka Jurič, dr. vet. med.	Občina Šentjur, Šentjur	ga. Jurič 041/900 005
15. apr.	17.00	Ugotavljanje in zdravljenje najpogostejših bolezni pri čebeljih družinah	Anita Vraničar Novak, dr. vet. med.	Restavracija Silvester, Raka 113, Raka	ga. Vraničar Novak 041/649 495
15. apr.	17.00	Pravilna uporaba zdravil za zdravljenje varoze pri čebeljih družinah	Suzana Skerbiš, dr. vet. med.	Sejna soba starega sodišča Rakek, Trg padlih borcev 1, Rakek	ga. Skerbiš 041/645 763
16. apr.	17.00	Ukrepi za zaščito zdravja čebel s področja obvladovanja varoze	Martina Škof, dr. vet. med.	Sejna soba v tretjem nadstropju, Center Ig, Banja 4, Ig	ga. Škof 041/650 158
17. apr.	17.00	Izobraževanje čebelarjev začetnikov s področja zdravstvenega varstva čebel	mag. Mira Jenko Rogelj dr. vet. med.	Dom čebelarjev, Brode 37, Škofja Loka	ga. Jenko Rogelj 041/645 769
21. apr.	17.00	Ugotavljanje in zdravljenje najpogostejših bolezni pri čebeljih družinah	Suzana Skerbiš, dr. vet. med.	Povir 52a, Sežana	ga. Skerbiš 041/645 763
22. apr.	9.00	Ukrepi za zaščito zdravja čebel s področja obvladovanja varoze	Anita Vraničar Novak, dr. vet. med.	Krajevna skupnost, Krška vas	ga. Vraničar Novak 041/649 495
22. apr.	17.00	Pravilna uporaba zdravil za zdravljenje varoze pri čebeljih družinah	Martina Škof, dr. vet. med.	prostor ČD Barje, Ljubljana	ga. Škof 041/650 158
22. apr.	17.00	Izobraževanje čebelarjev začetnikov s področja zdravstvenega varstva čebel	mag. Lidija Matavž, dr. vet. med.	Čebelarški dom Beltinci, Beltinci	ga. Matavž 031/622 730

Redno izobraževanje Veterinarske fakultete – Nacionalnega veterinarskega inštituta o zdravstvenem varstvu čebel

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
2. apr.	16.00	Mali panjski hrošč	mag. Vida Lešnik, dr. vet. med.	V kulturni dvorani občine Gorisnica	g. Kranjc 041/239 617
2. apr.	17.00	Mali panjski hrošč	Martina Škof, dr. vet. med.	Jezero	ga. Škof 041/650 158
17. apr.	18.00	Mali panjski hrošč	mag. Ivo Planinc dr. vet. med.	Dom upokojevcev Cerkno	g. Likar 031/876 189

Podatki o gibanju tehtnic od 21. 2. 2015 do 20. 3. 2015

Opazovalna postaja	Gibanje tehtnice ± kg	Opis dogajanja
Goriško, Šempeter	-2,3	Poraba hrane
Ribniško Pohorje	-2,2	Poraba hrane
Lendava	-1,6	Poraba hrane
Bled	-1,7	Poraba hrane
Koper, Dekani	-2,6	Poraba hrane
Logaška planota, Menišija	-2,4	Poraba hrane
Bela krajina, Poljanska gora	-2,2	Poraba hrane
Bistriško Pohorje	-1,8	Poraba hrane
Vransko, Prebold	-2,4	Poraba hrane
Braslovče	-2,6	Poraba hrane
Metlika	-1,9	Poraba hrane
Slovenska Bistrica, Oplotnica	-1,8	Poraba hrane
Travna gora	-1,6	Poraba hrane

Zreško Pohorje	-1,4	Poraba hrane
Goričko, Dankovci	-1,7	Poraba hrane
Laško, Malič	-2,1	Poraba hrane
Loška dolina, Kozarišče	-2,2	Poraba hrane
Kočevski rog	-1,8	Poraba hrane
Kostrivnica, Lahomno	-2,4	Poraba hrane
Kozjak, Kapla	-1,6	Poraba hrane
Krim, Iška vas	-2,1	Poraba hrane
Ptuj, Haloze	-1,9	Poraba hrane
Kobansko na Kozjaku	-1,6	Poraba hrane
Krško, Sevniško	-1,7	Poraba hrane
Kanalsko, Tolminsko	-1,9	Poraba hrane
Stojna	-1,2	Poraba hrane
Vrhnika, Borovnica	-1,8	Poraba hrane
Žužemberk	-2,7	Poraba hrane

Poverjeniki za pasišča

Objavljamo seznam poverjenikov pasišč čebelar-skih društev s potrjenimi pašnimi redi. Zbrani podatki so povzeti iz vlog z izdelanimi pašnimi redi, ki so jih

čebelarska društva oddala Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Jure Justinek, ONS

ČD	POVERJENIK	KONTAKT
Ajdovščina	Aleš Turk	041/724 831
Apače	Martin Vučko	031/500 228
Bakovci	Franc Kovač	041/387 412
Barje	Ivan Jurečič	041/655 105
Begunje pri Cerknici	Igor Kržič	041/657 293
Beltinci	Štefan Šemen	031/787 235
Besnica	Franc Šolar	051/684 155
Blagovna	Andrej Jernej	040/650 850
Bled - Gorje	Matija Bergant	031/845 261
Blegoš	Štefan Inglič	031/500 309
Bloke - Nova vas	Stanislav Car	041/736 384
Bohinj	Stanislav Žmitek	031/838 908
Bovec	Branko Komac	041/406 258
Braslovče	Žan Podbregar	041/980 224
Brežice	Jože Kelhar	031/893 230
Henrik Peternel Celje	Peter Gradišnik	031/836 460
Cerklje	Franci Strupi	031/663 001
Cerknica	Anton Braniselj	040/223 190
Cerkno	Teodor Likar	031/876 189
I. J. Cerkvenjak	Anton Anžel	031/559 039
Cirkulane	Milan Jurgec	041/705 310
Črenšovci	Bojan Hozjan	041/252 695
Črna na Koroškem	Maksim Proje	041/392 036
Črnomelj	Dušan Milinkovič	031/651 006

ČD	POVERJENIK	KONTAKT
Dobje	Matija Koštomaj	051/325 369
Dobova - Kapele	Luđvik Divjak	041/581 650
Dobrepolje	Jože Pugelj	031/694 076
Dobrna	Ivan Krulec	051/335 616
Dolomiti Polhov Gradec	Janko Prebil	031/604 309
Dolsko	Ivan Mlakar	01/564 77 95
Domžale	Edo Rems	01/722 76 93
Dornava	Robert Marin	041/488 248
Dramlje	Anton Arh	031/282 402
Dravograd	Miran Kadiš	031/644 534
Dvor	Roman Setnikar	041/643 643
Goriče	Jože Friderik	041/751 177
Gorišnica	Ivan Krajnc	02/740 82 46
P. D. Gornja Radgona	Igor Litrop	040/299 353
Gornji Grad	Franc Bezovšek	051/343 478
Gotovlje	Franci Hrastovec	031/335 910
Grad	Luđvik Kočar	041/330 964
Grize	Vili Grm	031/231 854
Grosuplje	Franc Vrhovec	041/582 940
Hoče	Bojan Lunežnik	041/334 998
Hrastnik	Albin Fabjan	041/675 954
Idrija	Martin Kolenc	041/468 121
Ig	Rok Šteblaj	041/395 861

ČD	POVERJENIK	KONTAKT
A. Ž. Ilirska Bistrica	Zorko Šabec	070/758 752
Jesenice	Andrej Markelj	041/608 524
Jurovski Dol	Jože Škrlec	041/371 812
Juršinci	Vincenc Horvat	031/436 001
Kamnica - Brestnica	Alojz Cehner	041/538 695
Kamnik	Štefan Virjent	031/648 767
Kanal - Brda	Marjan Kovačič	040/555 355
Kapca	Karel Banfi	031/372 825
Karavanke Begunje	Lovrenc Avsenak	041/817753
Kobilje - Dobrovnik	Boštjan Balazič	051/393 142
Koče	Jože Vidmar	041/548 052
Kokarje	Dore Slapnik	040/318 556
P. P. Glavar Komenda	Milan Starovasnik	041/685 576
Koper	Danilo Petrinja	040/987 540
Kostanjevica	Roman Jordan	031/592 511
Kranj	Robert Kopač	04/234 21 30
Krim	Bojan Borštnik	031/373 409
Križevci pri Ljutomeru	Mirko Jurinec	02/587 19 04
Krka	Marjan Volaj	01/780 63 31
Krka Novo mesto	Jože Fir	041/649 076
Krško	Vojko Šiško	041/510 396
Krtina Dob	Marjan Koderman	041/244 590
Laško	Anton Krivec	041/722 869
Lendava	Marjan Časar	041/471 088
Leskovec	Slavko Šiško	040/955 965
Litija	Janez Tehovnik	041/358 910
Ljubno	Vinko Petkovšek	041/793 596
Ljutomer	Branko Bratinščak	041/494 190
Loče	Zlatko Fevžer	03/576 38 29
Logatec	Anton Žakelj	041/560 573
Loška dolina	Franc Strele	051/650 704
Lovrenc na Pohorju	Sašo Porok	031/407 590
Luče	Anton Kumer	031/793 832
Lukovica	Mitja Nakrst	031/261 890
Makole	Dušan Purg	041/446 533
Malečnik	Franc Senekovič	070/242 627
Maribor mesto	Svetozar Mujovič	041/655 602
J. H. Maribor Tabor	Drago Žizek	031/535 640
Markovci	Miran Milošič	02/766 20 05
Medvode	Primož Ločniškar	041/310 182
Mengeš	Jože Boštjančič	041/622 579
Metlika	Zdenko Videtič	040/505 328
Moravče	Marjan Kofol	031/273 219
Moravske Toplice	Stanko Čiček	041/530 688
Mozirje	Ivan Čopar	041/665 179
Murska Sobota	Franc Hauko	031/798 738
Naklo	Janez Markič	031/365 021
Negova	Alenka Kaučič	031/84 66 80
F. Ž. Notranje Gorice	Zlato Bedekovič	041/464 346
Nova Gorica	Mitja Bavdaž	05/302 47 90

ČD	POVERJENIK	KONTAKT
Novo mesto	Rudi Vidmar	040/625 471
Ob Kolpi in Lahinji	Miroslav Hudak	051/343 790
Oplotnica	Jure Justinek	040/238 166
Ormož	Jože Brumen	041/444 840
Pesnica	Julij Pokorni	041/923 008
Pivka	Jadran Primožič	041/749 480
Planina pri Sevnici	Drago Jazbinšek	041/794 177
Pobrežje	Otmar Jenuš	040/980 421
Podčetrtek	Jožef Počivanešek	041/684 460
Poljčane	Martin Čobec	041/347 782
Polzela	Radivoj Verbnjak	041/507 619
Ponikva	Jože Palčnik	03/748 22 20
Postojna	Drago Posega	05/726 27 60
Prebold	Ivan Leber	03/572 44 03
Preddvor	Jožef Kokl	041/538 223
Prevalje	Rudolf Vogel	041/347 229
Prosenjakovci	Koloman Kozic	041/231 766
Ptuj	Martin Čuš	030/604 071
Puconci	Marjan Maučec	041/270 921
Rače	Franc Hergan	031/430 344
Radeče	Gregor Bregar	041/668 305
Radenci	Zlatko Sever	041/943 657
Radlje	Ahmet Begić	051/371 679
Raka	Jože Zupančič	041/668 311
Rakek	Marinka Ivancič	041/909 001
Ravne na Koroškem	Rudi Kenkar	02/821 55 61
Ravne pri Šoštanju	Dušan Gorenc	031/808 555
Razkrižje	Leonard Vozlič	041/290 572
Rečica	Jože Časl	041/428 776
Ribnica	Janez Arko	031/836 213
Rogaška Slatina	Liljana Vostner	041/435 174
Rogašovci	Mirko Gomboc	031/741 760
Rogatec	Slavko Pavlovič	040/814 270
Ruše	Ivan Viher	051/369 928
Selnica ob Dravi	Janko Šarman	041/348 271
Selnica ob Dravi	Anton Hiter	041/579 642
Selška dolina	Janez Thaler	041/903 434
Semič	Zdravko Plut	041/429 042
Senovo - Brestanica	Jože Simonšek	041/385 397
Sevnica	Franc Zagorc	031/874 462
Sežana	Ivan Ateišek	041/649 142
Skarjučna	Franc Gosar	041/767 595
Slivnica	Alojz Lipnik	041/760 567
Slivnica pri Celju	Ignac Mastnak	041/736 197
Slovenj Gradec - Mislinja	Emil Žuman	040/336 926
Slovenska Bistrica	Gorazd Levart	041/657 593
Slovenske Konjice	Stane Kokelj	040/268 803
Solčava	Stanko Ošep	03/584 60 56
Sovodenj	Vinko Dolinar	031/459 458

ČD	POVERJENIK	KONTAKT
Središče ob Dravi	Aleš Plohl	02/740 00 43
Stična	Alojz Janežič	041/994 222
Straža - Dolenjske Toplice	Tone Andrejčič	051/258 283
Studenci - Pekre	Gabriel Stavbar	070/679 266
Sv. Jurij ob Ščavnici	Branko Gerlica	041/373 023
Sveta Ana	Jože Kolarič	031/224 698
Sveta Trojica - Lenart	Leopold Hameršak	031/883 463
Šalovci	Stanko Zorjan	041/269 543
Šempeter	Pavel Rozman	041/612 839
Šempeter v Savinjski dolini	Aleš Udrih	041/333 076
Šenčur	Damijan Kimovec	040/360 485
Šentjanž	Milan Umek	031/800 414
Šentjernej	Franc Rabzelj	031/876 044
Šentjur	Jakob Hladnik	041/794 287
Šentrupert	Peter Kurent	07/343 45 50
Škofja Loka	Marijan Novak	041/590 166
Škofljica	Vera Dolinar	041/617 026
Šmarje pri Jelšah	Slavko Zorin	041/763 915
Šmarjeta	Andrej Voglar	040/160 015
Šmartno ob Paki	Franc Šmerc	031/702 958
Tabor Žalec	Maksimiljan Gržina	041/325 982

ČD	POVERJENIK	KONTAKT
Tacen	Anton Tome	01/511 62 05
Tišina	Avgust Sinic	041/590 492
Tolmin	Robert Rušič	05/388 26 53
Trbovlje	Milan Vetešek	041/545 677
Trebelno - Mokronog	Marjan Dragan	040/341 586
Trebnje	Anton Koželj	031/619 961
Trzič	Vinko Perne	041/643 506
Turnišče	Slavko Čeh	040/269 204
Mlinšek Velenje	Edvard Stropnik	031/640 379
Velika Polana	Kristjan Blažič	051/305 815
Velike Lašče	Brane Borštnik	031/336 905
Velka - Sladki Vrh	Jože Petek	031/564 327
Veržej	Alojz Novak	041/612 769
Vinska Gora	Anton Lesjak	03/589 01 13
Vojnik	Peter Babnik	041/211 295
Vransko	Janez Kropivšek	031/241 522
Vrhnika	Anton Popit	041/559 279
Vuzenica - Muta	Dominik Žvikart	031/375 107
Zavrč	Alojz Pravdič	031/419 645
Železniki	Luka Eržen	04/514 60 49
Žerjav	Zoran Mičić	041/754 272
Zreče	Franc Črešnar	031/418 763
Žiri	Jože Frelih	040/622 750

Protokolarno darilo

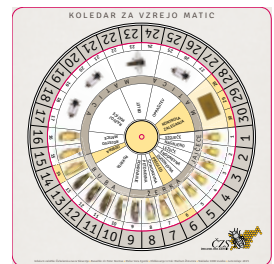
ČZS je na svoji spletni strani objavila razpis za predstavitev prototipov idejnih rešitev protokolarnih in/ali priložnostnih daril, ki jih potrebuje za izvajanje svojih protokolarnih dejavnosti. Protokolarno darilo mora biti tesno povezano s slovenskim čebelarstvom (čebelo, čebelarstvo, čebeljni pridelki ...). Predloge s predložitvijo vzorca ali prototipa darila pošljite v zaprti kuverti/paketu z navedbo pošiljatelja in oznako javnega razpisa na naslov: Tajništvo ČZS, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica, najpozneje do 4. maja 2015. Vrednost posameznega darila je lahko največ 100 EUR (z DDV). Podrobnosti razpisa si lahko ogledate na spletni strani: www.czs.si/objave_podrobno_czs/5771. Več informacij: Anton Tomec: anton.tomec@czs.si.

Tanja Magdič, svetovalka JSSČ

Novo v ponudbi ČZS

Na ČZS je na voljo **nova knjiga našega čebelarkega kolega g. Rajka Radivojca iz Prijedora v Bosni in Hercegovini z naslovom »Matica – nasmeh na obrazu«**. V njej avtor opisuje različne metode vzreje čebeljih matic, med njimi tudi nekatere zelo preproste načine, ki so v praksi, žal, premalo uporabljeni. Ob branju knjige boste pridobili osnovno znanje o vzreji čebeljih matic za svoje potrebe, predvsem o vzreji kakovostnih matic. Knjiga vsebuje več kot 300 fotografij. Recenzijo je napisal predsednik SPOS Rodoljub Živadinović, dr. med. Knjiga je napisana v srbskem jeziku. Cena knjige je 14 EUR. **ČZS je izdala koledar vzreje čebeljih matic**. Namenjen je tako pro-

fesionalnim vzrejevalcem čebeljih matic kot tudi čebelarjem, ki matic vzrejajo samo za svoje potrebe. S pomočjo koledarja je mogoče preprosto načrtovati vsa opravila, povezana z vzrejo čebeljih matic. Cena koledarja je 4 EUR. Naročila sprejemamo na naslov: Čebelarstva zveza Slovenije, Brdo 8, 1225 Lukovica, na e-naslovu: barbara.dimc@czs.si ali po tel. št.: 041/370 409.

Tajništvo ČZS

Cenik prodajnih artiklov ČZS

Vse prodajne artikle ČZS lahko naročite po e-pošti: barbara.dimc@czs.si oz. po tel. št.: 01/729 61 00. Vse cene so z DDV-jem. Če želite, da vam naročeno blago pošljemo po pošti, boste morali plačati

tudi stroške dostave (3,00 EUR). Vse artikle si lahko ogledate tudi na naši spletni strani www.czs.si, v rubriki e-trgovina. Za podrobnejše informacije smo vam na voljo po telefonu ali e-pošti.

LITERATURA	CENA V EUR
Čebele – Mala vseveda (I. Esenko)	16,00
Ptice – Mala vseveda (I. Esenko)	16,00
Čebela – ustvarjalne ideje	2,17
Čebela se predstavi – učbenik in delovni zvezek (M. Mlaker)	3,10
Priročnik za začetnike (V. Pušnik)	5,00
Čebelarjenje v nakladnem panju (J. Rihar)	15,60
Mana iglavcev (J. Rihar)	15,60
Varoza čebel (J. Rihar)	13,00
Vzrejjamo boljše čebele (J. Rihar)	19,80
Med – značilnosti slovenskega medu	2,70
Cvetni prah	1,90
Pridelava in predelava voska (V. Auguštin)	4,34
Čebelji pridelki – pridobivanje in trženje (M. Meglič)	6,26
Recepture izdelkov iz čebeljih pridelkov (J. Božič)	4,34
Zdravljenje s čebeljimi pridelki (P. Kapš)	43,00
Filip Terč – začetnik moderne apiterapije (G. Pivec)	15,00
Popolni nauk za vse čebelarje (A. Janša)	3,34
Čebeloreja (I. Jurančič)	2,92
Slovenski čebelnjak (B. Juvanec)	20,00
Čmrlji v Sloveniji	3,90
Večjezični slovar čebelarstva	4,17
Zbornik »Sadovi dela dr. Janeza Poklukarja« (SAČD)	6,00
Čebele Slovenije (A. Gogala)	18,00
Matica - osmijeh na licu (R. Radivojac)	14,00
DVD	
S čebelo do medu	5,00
Varoja	5,00
Čebelarke turistične poti (na voljo v treh jezikih)	10,00
Kranjska sivka	12,00
TABLE	
Enostranska tabla	17,00
Dvostranska tabla	25,00
Opozorilna tabla – čebelji pik	18,30

PRELEPKA	
Prelepka SMGO (mala)	0,050
Prelepka SMGO (velika)	0,050
ODLIČJA in DIPLOME	
Različne diplome	0,83
Odličje Antona Janše	24,00
Listina častnega člana	0,19
Listina čebelarkega veterana	0,19
Značka zvestobe – za 10 let članstva	2,50
Značka zvestobe – za 20 let članstva	2,50
Značka zvestobe – za 30 let članstva	2,50
Značka zvestobe – za 40 let članstva	2,50
Značka zvestobe – za 50 let članstva	2,65
SLOVENSKI ČEBELAR	
Izvod SČ – člani	4,00
Izvod SČ – nečlani	7,00
Naročnina na SČ (tujina)	50,00
Naročnina na SČ (Slovenija)	45,00
OBLAČILA	
Majica »Ohranimo čebele«	7,00
Majica »Slovensko je biti čebelar«	7,00
Majica, otroška (za 4, 6 in 8 let), v rumeni, ciklamni in črni barvi	8,00
Majica, ženska (S–XXL), v ciklamni in svetlo zeleni barvi	9,50
Majica, moška z ovratnikom (L, XL), temno modra, svetlo modra	12,00
Majica, moška brez ovratnika (L, XL), temno modra, svetlo modra	9,50
Pulover	20,00
Brezrokavnik	21,00
Jakna »soft shell«	48,00
Kapica s ščitnikom »Slovensko je biti čebelar«	4,80
Klobuček	9,00
Nahrbtnik	25,00
RAZNO	
Brisača »Slovensko je biti čebelar« – velika (rumena, oranžna)	18,00
Brisača »Slovensko je biti čebelar« – mala (rumena, oranžna)	9,00
Žig čebelica	10,00
Koledar o vzreji matic	4,00
Slikovni satniki – osnovni komplet (10 satov)	67,50
Slikovni satniki – nadgradnja (5 satov)	33,00

PRODAM

Surov propolis, pribl. 2 kg, tel.: 031/520 109.

Zamrznjen cvetni prah, pakiran po 5 kg, tel.: 041/990 360.

Cvetni prah, svež ali suh, ter čebelje družine na LR- in 2/3 LR-satih (Kočevje), tel.: 040/455 855.

Cvetlični med, tel.: 040/217 542.

Cvetlični med, cena po dogovoru, tel.: 041/252 695.

Cvetlični in akacijev med, tel.: 041/554 505.

Kostanjev, hojev in gozdni med, 200 kg akacijevega medu, surov propolis, nabran na mrežicah, in 100 kg čebeljega voska, tel.: 031/787 235.

Gozdni in hojev med (Dolenjska), tel.: 070/739 053.

Hojev med, tel.: 05/753 02 21 (zvečer).

15 rezervnih čebeljih družin na 5 AŽ-satih, z lanskimi Pislakovimi maticami, prevzem po 10. aprilu (Tržišče pri Sevnici), tel.: 041/342 070.

Dve čebelji družini na 10 AŽ-satih, eno na 7 AŽ-satih in sončni topilnik (okolica Kranja), tel.: 031/846 674.

Tri čebelje družine na 10 AŽ-satih in 5 družin na 6 AŽ-satih (Mokronog), tel.: 041/867 551, 01/361 23 87.

Tri čebelje družine na 9 oz. na 10 AŽ-satih (Planina pri Postojni), tel.: 041/822 094.

Štiri čebelje družine na 9 ali 10 AŽ-satih (Prekmurje), tel.: 031/650 609, 02/543 15 30.

Štiri čebelje družine na 10 AŽ-satih (Mokronog), tel.: 040/603 493.

Pet čebeljih družin in 4-satno točilo za med, tel.: 03/809 04 70.

Šest čebeljih družin na AŽ-satih (Savinjska), tel.: 03/705 51 20.

Osem čebeljih družin na 7 AŽ-satih z lanskimi maticami (Brezovica), tel.: 01/365 15 36.

Osem čebeljih družin na 9 in 10 AŽ-satih, tel.: 041/871 962.

10 čebeljih družin na LR-satih, tel.: 031/563 002.

12 čebeljih družin na 5 AŽ-satih (Domžale - Kamnik), tel.: 051/613 855 (po 17. uri).

20 čebeljih družin na AŽ-satih (okolica Trojan), tel.: 040/958 682.

30 čebeljih družin na AŽ-satih (okolica Brežic), tel.: 051/341 321, 07/496 83 30.

30 čebeljih družin na AŽ-satnikih, tel.: 031/424 490.

Nekaj čebeljih družin na 5 in 7 AŽ-satih (okolica Ljubljane), tel.: 031/732 114.

Nekaj čebeljih družin na 5, 6 in 9 AŽ-satih, tel.: 031/435 046.

Čebelje družine na 5, 7 in 10 AŽ-satih ter na LR-satih, tel.: 041/801 795.

Nekaj čebeljih družin na 10 AŽ-satih, tel.: 05/757 21 83, 041/567 682.

Nekaj čebeljih družin na 1/1 LR-satih, tel.: 041/290 841.

Čebelje družine (okolica Maribora), tel.: 031/896 681.

Čebelje družine na AŽ-satih, tel.: 041/868 121.

Čebelje družine na AŽ-satih (okolica Rogaške Slatine), tel.: 041/822 366

Čebelje družine na 5 AŽ-satih (okolica Tolmina), tel.: 041/876 838.

Čebelje družine na 5 in 7 AŽ-satih, z lanskimi maticami (okolica Ljubljane), tel.: 031/732 132.

Čebelje družine na LR-satih (Vrhnika), tel.: 041/559 279.

Čebelje družine 5 ali 7 AŽ-ali 2/3 LR-satih (konec aprila ali začetek maja), tel.: 041/980 373.

Čebelje družine na 7 in 10 AŽ-satih (okolica Mokronoga), tel.: 041/871 475.

Čebelje družine na 9 AŽ-satih, z lanskimi maticami, tel.: 041/938 529.

Čebelje družine na LR-in AŽ-satih (Ljubljana), tel.: 041/682 020.

Čebelje družine na LR-satih, večja količina, tel.: 040/725 206.

Čebelje družine na 2/3 LR-satih, tel.: 041/849 782.

Čebelje družine na 1/1 LR-satih, tel.: 031/699 864.

Gospodarske čebelje družine z 10-satnimi AŽ-panji in čebelje družine na 7 AŽ-satih (Primorska), tel.: 041/299 192.

Več čebeljih družin na 7, 9 in 10 satih, s panji ali brez njih (okolica Kozine), tel.: 031/412 688.

Več čebeljih družin na 2/3 LR-satih, lahko tudi samo čebele, zdravljene le z organskimi kislinami, tel.: 031/813 823.

Večje število čebeljih družin (Bela krajina), tel.: 040/331 199.

Smrekove AŽ-satnike, lepljene, zbite, vrtane na 6 lukenj, s pobrušenimi robovi, tel.: 031/389 255.

Lipove AŽ-satnike, lepljene, zbite, vrtane na 6 lukenj, s pobrušenimi robovi, po dogovoru lahko tudi zažičene in z vrtnimi satnicami, tel.: 031/583 160.

Zažičene AŽ-, LR- in DB-satnike ter čebelje družine na DB-satih (Kobarid), tel.: 031/870 709.

AŽ-in 2/3 LR-satnike, lipove, lepljene in zbite, mogoča menjava za čebele (Velenje), tel.: 031/776 075.

AŽ-panje: pet 6-satnih, šest 12-satnih, malo rabljeni (Ravne na Koroškem), tel.: 031/408 155.

10-satne AŽ-panje, nove, izdelane iz kakovostnega lesa, kompletne (Cerknica), tel.: 041/840 357.

10- in 7-satne AŽ-panje, 1/1 in 2/3 LR-panje, AŽ- in LR-satnike, tel.: 041/839 496.

25 rabljenih 10-satnih AŽ-panjev in nekaj dodatne opreme, tel.: 040/323 858.

Tri AŽ-panje, dva naseljena AŽ-panja in vso čebelarstvo opremo (Izola), tel.: 041/678 886.

Tri nove AŽ-panje z vso opremo (okolica Krškega), tel.: 041/236 256.

Osem rabljenih AŽ-panjev, vsi so odlično ohranjeni (Primorska), tel.: 041/961 470.

15 novih 10-satnih AŽ-panjev, tel.: 040/253 874.

Novo 7- in 10-satne AŽ-panje, tudi trietažne, mogoča menjava za čebelje družine, tel.: 031/501 801 (po 18. uri).

LR-panj in prevozni zabojnik za 10 AŽ-panjev, mogoča menjava za čebelje družine, tel.: 031/674 883.

Pet LR-panjev z zažičenimi satniki in vrtnimi satnicami, premazanimi z lanenim oljem ter pripravljenimi za končni premaz z zelenimi barvami, po želji z nerjavečimi nogami za panje (Ljubljana), tel.: 040/803 953.

Nekaj kakovostnih in izboljšanih 2/3 LR-panjev za preprostejšo čebelarjenje, tel.: 041/875 255.

Velike Kirarjeve panje, lipove, kakovostne, z zažičenimi satniki in PVC-sati v medišču, ugodno, tel.: 068/685 043.

Wachsverarbeitung | Imkereiarartikel
 Deutsch Haseldorf 75 | A-8493 Klöchl, Avstrija
 Tel. & faks: +43 (0) 3475 / 2270
 info@wachs-hoedl.at | www.wachs-hoedl.at

Delovni čas
 Ponedeljek-petek
 8:00-12:00 13:00-18:00
 Sobota 8:00-12:00

Jezik za sporazumevanje: nemščina
 Naše satnice lahko kupite tudi v podjetju
 Lager trade d.o.o. iz Šenčurja
 Jana posredovanje, zastopanje, Maribor

Kako nas najdete:

Imejte svoj vosek pod nadzorom!
Satnice iz lastnega voska so spet aktualne.

- imate možnost prisostvovati predelavi vaših starih satnic oz. predelavi vašega voska!
 Obvezna je predhodna telefonska najava!
- Najmanjša količina obdelave je 20kg surovega voska, oz. 50kg starih satnic.
- Garantiramo razkuževanje s paro.
 Zelo ugodno razmerja kvaliteta-kakovost.
- Po želji izdelujemo vsako debelino in dimenzijo satnic.
- Obdelava voska možna skozi celo leto.
- Velika izbira pripomočkov za čebelarjenje.

durch die Austria Bio Garantie kontrollierter Betrieb

MIZARSTVO KRŽE
1930

Po želji izdelamo tudi druge vrste panjev. Panji so iz masivnega smrekovega lesa, rogljičeni (cinkani). Blago vam lahko pošljemo po hitri pošti.

Prasilčki (5s, 7s), AŽ-panji (9s, 10s, 11s, 12s), AŽ-Kozinc 11+3, trietažni AŽ (9s, 10s), lipovi satniki, pitalniki Francič, distančni vložki

Z veljavno čebelarsko izkaznico priznamo 4% popust pri nakupu v vrednosti več kot 42 EUR.

MIZARSTVO KRŽE
1930

Idrijska 10, 1360 Vrhnika
 Telefon/faks: 01/ 755-13-17
 GSM: 041 420 200
 E-pošta: spelakrže@yahoo.com

Čebelnjake, izdelane po naročilu, tel.: 041/633 311.

Zabojuk čebelnjak za 10 in 12 AŽ-panjev, lahko z omaro, na nastavljivih nogah, prevlečen z aluminijasto pločevino, ter kakovostne lipove AŽ-satnike s pobrušenimi vogali, tel.: 031/753 345.

Zabojuk za deset 10-satnih AŽ-panjev, prevlečen z aluminijem, z nastavljivimi nogami, mogoča menjava za čebele, tel.: 031/827 727.

TAM, model 2001, predelan v čebelarstvo vozilo, vozen z B-kategorijo, s 36 10-satnimi AŽ-panji, brez čebel, tel.: 041/263 918.

Tovornjak TAM 5000, z nadgradnjo za 54 10-satnih AŽ-panjev in prostorom za točilo, tel.: 051/308 540.

Tovornjak Actros 1840, l. 1999, klima, retarder, tempomat, spalna kabina, komplet na blazinah, nove gume, novi akumulatorji, odlično ohranjen, keson s cerado višine 7,7 x 3,1 m, primeren za prevoz čebel, tel.: 041/557 907.

TAM 170, letnik 1983, komplet z nadgradnjo (Grosuplje), tel.: 041/712 285.

Nova čebelarstva oprema in AŽ-panji, tel.: 031/616 293.

4-satno točilo za med, pocinkamo, dobro ohranjeno, tel.: 041/568 504.

RF-točilo za 4 AŽ-sate, Logar, ročni pogon, kot nov, tel.: 031/694 913.

Novo 6-satno RF-točilo za med, za AŽ- ali LR-sate, s tremi vrstami pogona (elektrika, akumulator, ročno), tel.: 040/306 083.

Nerabljen, električni ometalnik čebel, 150 EUR, tel.: 041/592 939.

Stiskalnico za izdelavo satnic Seražin (lg), tel.: 041/274 525.

KUPIM

20 čebeljih rojev, tel.: 031/628 298.

Eno ali dve čebelji družini - roj na AŽ-satih (Savinjska dolina), tel.: 041/288 911 (popoldne).

Dve čebelji družini na sedmih 2/3 LR-satih (Primorska z okolico), tel.: 031/342 360.

Tri čebelje družine na LR-satih, tel.: 040/438 774.

Pet rezervnih čebeljih družin na 5 ali 6 LR-satih, tel.: 041/935 550.

Pet čebeljih družin na AŽ-satih, tel.: 070/985 611.

15 čebeljih družin, tel.: 041/635 083.

Čebelje družine (Cerknica), tel.: 031/429 193.

Malo rabljen, naseljen 10-satni AŽ-panj, tel.: 041/585 575.

Knjigi Sodobno čebelarstvo, praktični in teoretični del, tel.: 031/876 189.

ZAMENJAM

9-, 10- in 11-satne AŽ-panje ter GJ-panje za čebelje družine, tel.: 031/803 070.

Novo LR-panje za čebelje družine, tel.: 031/674 883.

RAZPISI ZA STOJIŠČA

Spletna stran ONS: <https://ečebelar.czs.si/User/Login?returnUrl/>
Telefonski odzivnik: 01/729 61 20

ČD Ajdovščina zbira pisne vloge za dovoz čebel na akacijevo pašo do 10. aprila 2015, za gozdno pašo pa do 20. maja 2015, na naslov: Milan Lisjak, Vrtovce 30, 5259 Branik, tel.: 031/804/788.

ČD Kanal - Brda zbira pisne vloge za dovoz na akacijevo, lipovo in kostanjevo pašo najpozneje do sobote, 11. aprila 2015, na naslov: Ivan Mencin, Staničeva 5, 5213 Kanal ob Soči. Informacije: 031/727 798.

ČD Moravske Toplice zbira pisne vloge za dovoz na akacijevo pašo do 15. aprila 2015, na naslov: ČD Moravske Toplice, Lešče 4, 9226 Moravske Toplice.

ČD Pivka zbira pisne vloge za dovoz na akacijevo in gozdno pašo do 20. aprila 2015, na naslov: Alfred Šalamun, Palčje 74, 6257 Pivka, tel.: 041/796 578.

ČD Nova Gorica zbira pisne vloge za dovoz na akacijevo pašo od 1. do 15. aprila 2015, za dovoz na gozdno pašo pa od 1. do 15. maja 2015, na naslov: Mitja Bavdaž, Prvomajska 90, 5000 Nova Gorica, tel.: 041/975 393.

ČD Postojna zbira pisne vloge za dovoz na lipovo pašo in pašo na divji češnji do 15. aprila 2015, za gozdno pašo pa do 15. maja 2015, na naslov: ČD Postojna, Cankarjeva 6, 6230 Postojna.

ČD Ruše zbira pisne vloge za dovoz na kostanjevo pašo do 2. maja 2015, na naslov: Ivan Viher, Bezena 68, 2342 Ruše, tel.: 051/369 928.

ČD Šempeter zbira pisne vloge za dovoz na akacijevo pašo na predpisanem obrazcu najpozneje do 10. aprila 2015, na naslov: Danilo Konič, Kempršče 18a, 5290 Šempeter pri Gorici. Vlog, ki jih bomo prejeli po 10. aprilu, morebitnih dolžnikov pristojbine ČD za lani ne bomo obravnavali.

NEOMEJENI MOBILNI PAKET ZA VSO DRUŽINO

Do 5 mobilnih števil,
1 naročnina

ŽE OD
1479 €*
NA OSEBO

NEOMEJENI D

Minute v vsa SLO omrežja **NEOMEJENO**

Sporočila SMS/MMS **NEOMEJENO**

Prenos podatkov **NEOMEJENO***

Zgodbe, ki združujejo.
www.telekom.si

Najlepše je negovati tesne vezi s tistimi, ki jih imaš najraje. Povežite do **5 mobilnih števil** v **eno naročnino** ter vsi uživajte v neomejenih klicih, sporočilih in prenosu podatkov. Z združitvijo boste veliko prihranili, za še boljše izkušnjo v omrežju **LTE 4G** pa si privoščite še novi **napredni mobilnet** iz naše ponudbe. Več na www.telekom.si

TelekomSlovenije

*Naročniško razmerje s paketom Neomejeni D z do 4 dodatnimi naročniškimi razmerji Druga številka lahko sklenejo novi ali obstoječi naročniki storitev Mobilnet, ki so zasebni uporabniki. Naročniško razmerje Druga številka je dodatno podrejeno naročniško razmerje. Z vključitvijo podrejenega naročniškega razmerja Druga številka prejmejo naročniki dodatno kartico SIM, ki uporablja zakupljene količine nosilnega naročniškega razmerja paketa Neomejeni D. Neomejeni D z mesečno naročnino 39,95 EUR oz. 33,95 EUR za naročnike izbranih paketov storitev SiOL vključuje neomejene pogovore v vsa slovenska omrežja, neomejene SMS-/MMS-e in neomejen prenos podatkov. Znižana mesečna naročnina za paket 33,95 EUR velja, če so naročniki tega paketa istočasno tudi novi ali obstoječi naročniki izbranih paketov storitev SiOL (TopTrio Penzion, TopTrio A, TopTrio B, TopTrio C, TopTrio D, TopSolo, TopDuo in/ali TopDuoTV) in imajo vključene količine prenosa podatkov v mobilnem omrežju Telekom Slovenije (15 GB) hitrost prenosa podatkov omeji na 64 kb/s v smeri k uporabniku in 64 kb/s v smeri od uporabnika. Z naslednjim obračunskim obdobjem se ponovno vzpostavi običajna hitrost prenosa podatkov, kot jo zagotavlja Telekom Slovenije. Količine veljajo za storitve, opravljene v mobilnem omrežju Telekom Slovenije v okviru enega obračunskega obdobja. Neoparabljene količine se ne prenašajo v naslednje obračunsko obdobje. Storitve, ki so opravljene po porabljenih zakupljenih količinah, se zaračunajo po ceniku nosilnega razmerja. Ob vklopu vsakega podrejenega naročniškega razmerja Druga številka se nosilnemu naročniškemu razmerju zaračuna dodatek k mesečni naročnini v višini 10 EUR. S sklenitvijo novega naročniškega razmerja se naročnikom za vsako razmerje zaračuna priključna taksa v višini 12,07 EUR, v primeru spremembe obstoječega naročniškega paketa za storitve Mobilnet in navedeni paket pa se vsako spremembo zaračuna enkratni znesek v višini 20 EUR. Paket Neomejeni D brezplačno vključuje en Paket SIM 2, ki lahko koristi zakupljene količine nosilnega paketa Neomejeni D, vendar ne vključuje dodatnih 100 MB paketnega prenosa podatkov kot pri ostalih paketih, kjer se storitev SIM 2 lahko dokupi za 5,95 EUR. Cene vključujejo DDV. Neomejeni pogovori v vsa slovenska omrežja, neomejeni SMS-/MMS-i in neomejen prenos podatkov so namenjeni običajni uporabi storitve. Uporaba storitve, ki bi kakorkoli škodovala omrežju Telekom Slovenije, ni dovoljena. Med kršitve sodijo namerna preobremenitev omrežja, onemogočanje normalne uporabe omrežja drugim uporabnikom, uporaba storitve v komercialne namene, prepredaja storitve tretjim osebam, uporaba storitve s sistemi za samodejno klicanje oz. pošiljanje SMS-/MMS-ov brez dovoljenja posredovanja ipd. V primeru, da Telekom Slovenije oceni, da naročnikova uporaba storitve škoduje Telekomu Slovenije, si pridržuje pravico naročnika opozoriti in/ali mu onemogočiti uporabo storitve. Za več informacij o ponudbi, obračunskem intervalu, omejitvah vklopa storitev in ceniku drugih storitev obiščite www.telekom.si, Telekomov center, pooblaščen prodajno mesto ali pokličite 041 700 700 oz. 080 8000. Telekom Slovenije, d.d., Ljubljana

BH
 Belokranjski
HRAM
Akcija

Za člane ČZS nudimo 7% popust pri nakupu čebelarke opreme v vrednosti nad 50 EUR. Pri nakupu sladkorja v količini večji od 200 kg pa nudimo 11% popust na vso čebelarstvo opremo.

LYSON

Točilo 6 kaset kombinirano za AŽ in LR, avtomatsko samoobračalno
cena: **1.510,18 €**

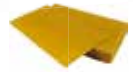
Točilo 4 satno univerzalni koš, motorni pogon
cena: **547,00 €**

Zaščitni kombinizon
cena: **37,47 €**

Inox sončni topilnik - mali
cena: **182,00 €**

Satnice LR in AŽ
cena: **1,00 €**

Komora za dekrystalizacijo medu 300 l, cena: **1.100,00 €**

LR panj iz polistirena
cena: **74,50 €**

Trietažni panj AŽ 10 satni standard s kontrolo varoe, cena: **160,00 €**

Panj AŽ 10 satni standard s kontrolo varoe, cena: **102,00 €**

Pogače in sladkor za krmiljenje čebel - ugodno

*vse cene vsebujejo DDV

Ostalo čebelarstvo opremo si lahko ogledate na naši spletni strani: www.belokranjski-hram.si
Delovni čas: pon-pet 09:00-13:00 in 16:00-19:00, sob 08:00-12:00

Belokranjski hram d.o.o., Ulica Staneta Rozmana 16,8340 Črnomelj, M: +386 40 745 750, +386 40 748 588, +386 31 695 485
www.belokranjski-hram.si, facebook-belokranjski hram, E: info.belokranjski-hram@t-2.si

LOGHOUSE d.o.o.
SI-3331 Nazarja, SLOVENIJA

Sodobna gradnja objektov iz lesa
Z naravo do hiše

VELIKA PONUDBA ČEBELNJAKOV:

- * tipski čebelnjaki za 17 AŽ panjev
- * tipski čebelnjaki za 24 AŽ panjev
- * čebelnjaki po naročilu in želji kupca
- * APITERAPEVTSKI čebelnjaki

Čebelnjake izdelujemo po predlogah znanih slovenskih čebelarjev.

Informacije:

E-mail: info@loghouse.si, www.loghouse.si,
Tel.: 08 205 84 91

ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN

Robert Kocjan s.p.
 Gabrje 42, 1356 Dobrova
 Tel.: 01 36 41 106, faks.: 01 36 41 307
 GSM.: 031 351 964
 e-pošta: robineli@siol.net
 WWW.RIHAR-KOCJAN.SI

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME
 ČEBELARSTVO - TRGOVINA

NOVO!!

MATIČNA REŠETKA

PLASTIČNA TESTNA MREŽA

IZOLACIJSKE KASETE
AŽ, LR, LR 2/3

SATNIKI LR, LR 2/3

ČEBELJE POGAČE

OJAČANA RAZSTOJIŠČA

SATNICE

SMUKALEC ZA CVETNI PRAH

SMUKALNA MREŽICA

KOZICE ZA SATNIKE

SR. IN ZG. OKENCE

Delovni čas: od pon. do čet.: 08-12 in 15-18, pet.: 08-15

ZMERNE CENE - TRADICIJA - KVALITETA - IZKUŠNJE, PRIDOBILJENE V LASTNEM ČEBELARSTVU
 Naročeno blago vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

Ajda

Da bi čebele ohranili našim zanamcem, moramo usvajati nova znanja. Med drugim tudi znanje o tem, kaj v sodobnem svetu posebej ogroža čebele in kaj lahko z načinom čebelarjenja dodatno naredimo sami za izboljšanje zdravja čebel.

Z literaturo, namenjeno čebelarjem, nam Založba Ajda predstavlja razmišljanja in ekološko čebelarsko prakso v Zahodni Evropi. Literatura ni draga, je pa zlata vredna.

Naročila po tel.: 01/754 07 43 ali ajdavrzdenec@gmail.com.

GJ PANJ

Izdelujemo nakladne GJ panje, Univerzalno Večnamensko Podnico (podnica je združljiva z GJ, LR in DB nakladami). Izdelava poteka po načrtih in pod nadzorom univ. dipl. inž. Ivana Jurkoviča. Nakup je možen tudi preko spletne trgovine:

www.mojcebelnjak.si

Mizarstvo Strgar d.o.o. 041/844-482

KUNSTELJ

Miha Kunstelj, s. p.
GSM: +386 (0)31 352 797
e-pošta: jm-kunstelj@amis.net

inž. Jože Kunstelj, s.p.
GSM: +386 (0)31 893 276
e-pošta: jmkunstelj@amis.net

Zavrtni 41
1234 Mengeš SLOVENIA

Tel./Faks: +386 (0)1 723 80 27
www.jm-kunstelj.com

FTN d.o.o.

Nad izviri 34
2204 Miklavž na Dravskem polju

02/62-96-226

www.ftn.si

Delovni čas: od ponedeljka-petka od 8. do 14. ure

UGODNE CENE

Pokrovi Φ 82 mm že
od 0,074 €/kos.

Sušilniki SUŠA

Za sušenje cvetnega prahu in topljenje kristaliziranega medu, sušiti je mogoče tudi sadje, zelenjavo, zelišča, gobe itd.

Blaž Okorn, s. p.
Sp. Sorica 1a
4228 Železniki
tel.: 04/519 80 30 ali
031/542 517
e-pošta:
blaz.okorn@siol.net
www.susilnicesadja.si

Sušilniki spadajo med
subvencionirano
čebelarstvo opremo

ANTON OBLONŠEK
1948–2014

Č e b e l a r

Anton Oblonšek se je rodil 25. januarja 1948 na Modriču. Čebelariti je začel leta 1977 in se še istega leta včlanil v ČD Slovenska Bistrica. Na vrtu za svojo hišo si je postavil lep čebelnjak s prostorom za apiterapijo. Čebelaril je povprečno z 20 čebeljimi družinami na treh stojiščih. Leta 1993 je ob razvitju društvenega prapora prevzel nalogo praporščaka. Leta 2003 je pridobil NPK čebelar. Za svoje delo pri razvoju čebelarstva je leta 2003 prejel priznanje Petra Močnika in posebno priznanje ČZD Maribor. Leta 2004 je ob 80-letnici matičnega društva prejel priznanje za 20 let zvestobe čebelicam in društvu ter priznanje praporščak leta. Za udeležbo na številnih delovnih akcijah je leta 2010 prejel odličje Antona Janše III. stopnje, leta 2014 pa za sodelovanje na številnih prireditvah kot praporščak tudi odličje Antona Janše II. stopnje. Bil je tudi pesniško nadarjen, saj je napisal veliko pesmi o čebelicah in ljudeh.

ČD Slovenska Bistrica

PETER VIDMAR
1938–2014

Peter Vidmar se je rodil 15. aprila 1938 v Tacnu v številni družini. Čebelariti je začel pri desetih letih, sprva le s kakim panjem ali dvema, na vrhuncu življenja in proti koncu svoje čebelarke poti pa je čebelaril s približno 15 AŽ-panji. Dolga leta je bil član ČZS in ČD Skaručna. Kljub bolezni je vse do zadnjega skrbel za čebele in njihovo dobro, o tem pa pričajo tudi njegove zadnje besede in dejanja, saj jim je tik pred smrtjo priskrbel

novega skrbnika. Spominjali se ga bomo kot dobrega prijatelja in čebelarja.
ČD Skaručna

FELIKS ROSULNIK
1919–2014

Feliks Rosulnik se je rodil 1. novembra 1919 v Šinkovem Turnu, kjer je vse življenje tudi čebelaril.

Začel je s kranjčiči, ki mu jih je podaril stric, in nadaljeval z AŽ-panji, ki jih je naredil sam. Tako je uspešno čebelaril vse do druge svetovne vojne, ko je zaradi odhoda v vojsko začasno prenehal čebelariti. Po vojni je čebelaril z 20 AŽ-panji in vztrajal vse do leta 2008. Za svoje 70-letno delo s čebelami in za delo v čebelarskem društvu ter ČZS je prejel odličje Antona Janše III. stopnje. Spominjali se ga bomo kot dobrega prijatelja in čebelarja.
ČD Skaručna

TOMAŽ ROZMAN
1947–2014

Po dolgotrajni in hudi bolezni nas je zapustil dolgoletni član ČD Rogatec Tomaž Rozman. Že v

rani mladosti je kazal veselje do čebel, še posebej ob obiskih strica in stare mame na Dolenjskem. Sam je začel čebelariti leta 1981, ko je svoje prve panje postavil v sosednjem Humu na Sutli na Hrvaškem. Po upokojitvi se je preselil v Rogatec, si uredil ličen čebelnjak z desetimi panji in se včlanil v ČD Rogatec. V čebelnjaku je preživel številne nepozabne trenutke. Kljub bolezni je do konca vztrajal pri tej plemeniti dejavnosti. Za svoje delo na področju čebelarstva je lani prejel odličje Antona Janše III. stopnje. V imenu vseh čebelarjev ČD Rogatec se mu iskreno zahvaljuje-

mo za vse, kar je dobrega storil za nas in naše čebelarstvo.
ČD Rogatec

ALOJZIJA KOLMANIČ
1943–2014

Čebelarji ČD Mlinšek Velenje smo se 11. decembra 2014 v Šentilju pri Velenju s praporom poslovili od naše vestne članice. Slavka, kot smo jo klicali, je začela čebelariti pred leti, po moževi smrti. Slavka, hvala za vsa dobra dela. Veliko jih je bilo. Za njene zasluge na področju čebelarstva ji je društvo podelilo odličje Antona Janše III. stopnje, a žal šele po njeni smrti. Ohranili jo bomo v lepem spominu!

ČD Mlinšek Velenje

FRANC JEROMEL
1936–2015

Z društvenim praporom smo se 10. januarja 2015 na pokopališču v Podkrajju poslovili od dolgoletnega člana ČD Mlinšek Velenje Franca Jeromela. V našem čebelarskem društvu je dalj časa skrbel za zdravstveno varstvo čebel, en mandat pa je bil tudi predsednik društva. Za svoje delo na področju čebelarstva je prejel odličje Antona Janše III. in II. stopnje. Zahvaljujemo se mu za vse delo, ki ga je opravil v društvu. Ohranili ga bomo v lepem spominu!

ČD Mlinšek Velenje

Osmrtnice objavljamo po vrstnem redu prispetja v uredništvo. Osmrtnice ne smejo biti daljše od 130 besed. Osmrtnice do 80 besed so brezplačne, kar je več kot to, se obračuna po veljavnem ceniku revije. Brezplačen obseg je hkrati tudi zaželen obseg osmrtnic. Uredništvo

ČEBELARSKI CENTER LENART

VELIK IZBOR OPREME ZA ČEBELARJE

točila, inox sodi, sončni inox
topilniki, panji in oprema za panje
steklena embalaža, sladkor in
sladkorne pogače, odkup voska...

Techtron d.o.o.

proizvodnja opreme za čebelarstvo

TECHTRON

Suzi d.o.o.

Trgovina: Partizanska c.31 • 031/ 752 626 ; 041/ 474-897 • info@cebelarski-center.eu • www.cebelarski-center.eu

MEDENA RAZVADA

Lucifer
CHOCOLATE

med, matični mleček,
medene čokolade in bonbonjere,
ponudba čokolade in čokoladnih
figur čokoladnice Lucifer...

Zastopstvo in prodaja za Slovenijo

Agro Simpa d.o.o.

Honey Bee Pro standardne in
stimulativne pogače za čebele

Glasilo Slovenski čebelar je ustanovilo Slovensko čebelarstvo društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko leta 1898. Izdaja ga Čebelarstva zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Transakcijski račun ČZS: 02300-0013332083, matična številka ČZS: 5141729, ID za DDV: SI 81079435, šifra dejavnosti: 94.120.

KONTAKTNI PODATKI ČEBELARSKÉ ZVEZE SLOVENIJE: Tajništvo: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si, Anton Tomec, tajnik: 01/729 61 02, 031/236 041, anton.tomec@czs.si, Barbara Dimc, poslovna sekretarka: 041/370 409, barbara.dimc@czs.si, Boštjan Noč, predsednik: 01/729 61 06, 040/436 512, nocb@czs.si. **Uredništvo:** Marko Borko, urednik: 01/729 61 14, 051/637 204, marko.borko@czs.si, www.czs.si/slovenskicebelar.php.

Priznana rejska organizacija: dr. Peter Kozmus, strokovni vodja: 01/729 61 16, 041/352 997, peter.kozmus@czs.si. **Opazovalno-napovedovalna služba:** Jure Justinek, vodja ONS: 01/729 61 31, 041/644 217, jure.justinek@czs.si, avtomatski telefonski odzivnik: 01/729 61 20, https://cebelar.czs.si/User/Login?returnUrl=/Čebelarstva knjižnica Janeza Goličnika: vsak prvi delovni četrtek v mesecu od 13. do 17. ure: 01/729 61 11, cebelarskajniznica@czs.si, www.czs.si/knjiznica.php.

Ohranimo čebele: www.ohranimo-cebele.si. **Sklad za ohranitev kranjske čebele:** www.czs.si/sklad.php. **Spletna trgovina ČZS:** www.czs.si/eshop/index.php.

KONTAKTNI PODATKI JAVNE SVETOVALNE SLUŽBE V ČEBELARSTVU: Lidija Senič, vodja službe: 01/ 729 61 10, 040/436 515, lidija.senic@czs.si, Vlado Auguštin, svetovalec specialist za tehnologijo čebelarjenja: 01/729 61 24, 040/436 516, vlado.augustin@czs.si, Tanja Magdič, svetovalka specialistka za ekonomiko čebelarjenja: 01/ 729 61 04, 040/436 513, tanja.magdic@czs.si, mag. Andreja Kandolf Borovšak, svetovalka specialistka za zagotavljanje varne hrane: 01/ 729 61 33, 040/436 514, andreja.kandolf@czs.si, Nataša Lilek, svetovalka specialistka za zagotavljanje varne hrane: 01/ 729 61 29, 040/436 519, natasa.lilek@czs.si, Tomaž Samec, svetovalec specialist za zagotavljanje varne hrane: 01/ 729 61 18, 040/436 517, tomaz.samec@czs.si, Nataša Klemenčič Štrukelj, administrativna delavka in svetovalka za ekonomiko čebelarjenja: 01/729 61 24, 040/436 518, natasa.klemencic.strukelj@czs.si.

Uredniški odbor: Vlado Auguštin, Marko Borko, Janez Gregori, prof. biol., Maksimiljan Gržina, Borut Preinfalk, dr. vet. med., dr. Maja Smodiš Škerl, dr. vet. med., Milena Urh, Tone Žakelj

Urednik: Marko Borko, univ. dipl. ped., lektorica: Nuša Radinja, prof.

Oddaja prispevkov: članki do petega, obvestila, reklame, mali oglasi do desetega v mesecu.

Avtorjem priporočamo, da v člankih uporabljajo strokovno izrazje v skladu s Čebelarskim terminološkim slovarjem. Mnenje avtorjev člankov ni nujno mnenje uredništva. Uredništvo ne odgovarja za vsebino malih oglasov. Prispevki so v elektronski obliki brezplačno in javno objavljeni na spletnem portalu ČZS, spletnem portalu Digitalne knjižnice Slovenije in drugih spletnih straneh.

Reklamni oglasi: cela barvna stran 500 € (ovitek) oz. 300 € (notranjost), pol strani 150 €, tretjina strani 100 €, četrt strani 70 €, petina strani 50 €, pasica 20 €. Popust pri ceni za 3- do 5-kratno objavo reklamnega oglasa je 10 %, za 6- do 10-kratno objavo 20 %, za celoletno objavo 30 %. Člani lahko dvakrat na leto objavijo brezplačne oglase do 20 besed, vsaka nadaljnja beseda je 0,25 €. Splošni oglasi po 0,25 € za besedo, enako tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 80 besed. Osmrtnice ne smejo biti daljše od 200 besed. Cene so brez DDV.

Priprava za tisk in tisk: Medium, d. o. o., Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica

Tiskano na papirju s certifikatom FSC (trajnostno gospodarjenje z gozdovi).

Naklada: 7700, tiskano: 27. 3. 2015

Glasilo Slovenski čebelar, ki ga izdaja Čebelarstva zveza Slovenije s sedežem na Brdu pri Lukovici, je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS pod zaporedno številko 585.

Izdaja Slovenskega čebelarja je delno financirana iz sredstev Javne svetovalne službe v čebelarstvu.

ČEBELARSTVO MARKO DEBEVEC

ČUŽA 7, 1360 VRHNIKA
tel.: (01) 755 12 82
faks: (01) 755 73 52
apis.md@siol.net

APIS M&D®

Delovni čas:
ob delavnikih 9.00–12.00
16.00–18.00
ob sobotah 9.00–12.00

Trgovina in proizvodnja: Opekarska 16 na Vrhniki

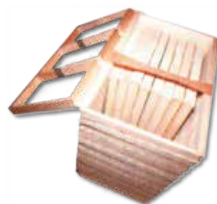
10-SATNI AŽ-PANJ

TRIETAŽNI AŽ-PANJ

PREDELAVA VOSKA V
SATNICE
SAMO 0,95 EUR/KG

SATNIKI:
AŽ – VRTAN,
LEPLJEN, ZBIT,
LR – STANDARD LR 2/3

5- IN 7-SATNI
AŽ-PRAŠILČEK

- Naročeno blago pošljemo tudi po hitri paketni pošti (z izjemo lomljivih izdelkov).
- Po izjemno nizki ceni vam iz vašega voska izdelamo satnice – 0,95 eur/kg.
- Vosek steriliziramo pri 125 °C. ■ Odkupujemo vosek po največ 7,00 EUR/kg. Po poprejšnjem dogovoru je izplačilo mogoče takoj.

GRELNIKI
ZA MED 187 EUR

KAKOVOSTNA RSF-POSODA
IN TOČILA

STANDARDNI LR-PANJ IN
DVOTRETINJSKI LR-PANJ

ŽICA ZA SATNIKE
250 G RSF – 4,8 EUR
250 G CINKANE – 2,5 EUR

STIMI – 1,10 EUR/KG. PRI NAKUPU
VEČ KOT 100 KG VAM PRIZNAMO
4 % POPUST.

- Panji so izdelani natančno in kakovostno.
- Uporabljamo vodoodporne materiale in lepila.
- Kakovostna izdelava po ugodni ceni.

Priznana vzrejalnišče čebeljih matic Debevec. Sprejemamo prednaročila.
Prodamo večje število čebeljih družin na AŽ-satih. Sprejemamo naročila.